

Evijärven kunta

TILINPÄÄTÖS 2023

Itseään suurempi kunta

Kunnanhallitus 25.3.2024 § 49

Valtuusto 17.6.2024 § 6

1. TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2 Tilivuotta 2023 kuvaavat kuvaajat	8
1.3 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	13
1.4 Kunnan hallinto.....	14
1.5 Kuntastrategia	17
1.6 Muutoksenhakuprosessit tilinpäätösvouden aikana	18
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	19
2.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	19
2.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	20
2.3 Tase ja sen tunnusluvut	21
2.4 Kokonaistulot ja kokonaismenot 2023	24
2.5 Konsernin toiminta.....	25
3. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	32
4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	33
4.1 Käyttötalousosan toteutuminen	33
4.3 Rahoitusosan toteutuminen.....	58
4.4 Investointiosan toteutuminen.....	59
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	60
5.1 Tuloslaskelma	60
5.2 Rahoituslaskelma	61
5.5 Konsernirahoituslaskelma	65
5.6 Konsernitase	66
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	68
6.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	68
6.2 Tuloslaskelman liitetiedot	69
6.3 Taseen liitetiedot	73
PYSYVÄT VASTAAVAT	73
6.4. Konsernitaseen liitetiedot	79
6.5. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus ja tilinpäätös	83
6.6 Kriisikuntakriteereiden toteutuminen Evijärven kunnassa	89
7. HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	90
8. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA.....	92
9. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS.....	93

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 jäi historiaan vuotena, jolloin sote-uudistus astui voimaan ja kuntien järjestämisvastuulla olleet palvelut sekä budjetti suunnilleen puolittui. Kunnan roolissa korostuu näin ollen entisestään sivistystoimen ja teknisen toimen palvelut. Sivistystoimen rooli korostuu, paitsi nykyisten palveluiden suurempana suhteellisena osuutena, myös uusien hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluidentuottamisen korostumisen myötä.

Evijärvellä panostusta tulevaisuuteen rakennettiin myös jatkamalla merkittävien investointien tekemistä. Toiminnassa huomioitiin taloudellisen oman toiminnan ohella panostukset kehittämiseen muun muassa strategian toteutuksessa ja kyllien kehittämisrahan muodossa.

Evijärven kunnan talouden ja toiminnan toteutuma

Kuntastrategiassa talouden päämääräksi on asetettu vakaa ja tasapainoinen kuntatalous. Vakaan ja tasapainoisen kuntatalouden varmistaminen on kirjattu yhdeksi kuntastrategian päätavoitteeksi. Yleinen ja kuntien taloustilanne sekä toimintaympäristö huomioiden Evijärven kunnan taloustilanne on viime vuosina ollut hyvä. Neljän ylijäämäisen tilinpäätöksen (2014–2017) jälkeen vuodet 2018–2020 olivat alijäämäisiä. Vuoden 2023 tilinpäätös on taas kolmantena vuonna peräkkäin ylijäämäinen. Vuoden ylijäämä, noin 1,19 M€ nostaa kunnan taseeseen on kertyneen ylijäämän noin 5,032 miljoonaan euroon.

Evijärvellä kunnanvaltuusto päätti syksyllä 2020 nostaa veroprosenttia 1 prosenttiyksiköllä vuodelle 2021. Kunnan taloustilanne ja epävarma talousympäristö huomioiden päätös antaa kunnalle edellytyksiä selvittää tulevaisuuden taloushaasteista ja mahdollistaa kunnan palveluiden kehittämistyön jatkamisen. Veroprosenttia laskettiin vuodelle 2024 0,06 prosenttiyksikköä.

Valtuuston hyväksymä talousarvio 2023 oli 993 850 € ylijäämäinen. Talousarvion vuosikate oli 1 825 850 €. Vuosi toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Tilikauden tulokseksi muodostui 1 189 468 € ja vuosikatteen 2 130 266 €. Talouden toteuma oli noin 196 t€ talousarvioon kirjattua enemmän. Tilinpäätöksen sisällä oli kuitenkin poikkeamia arviosta. Esimerkiksi verotuloja ja valtionosuuksia kertyi arvioitua 281 t€ vähemmän. Toisaalta rahoitustuotot ja -kulut alittivat 241 t€ arvioidun. Kunnan oman toiminnan osalta tilivuonna 2023 toimintatuotot ylittivät budjetoidun noin 647 t€ ja toimintakulut ylittivät noin 302 t€.

Tulopuolella valtionosuuksia kertyi 3,833 M€ ja verotuloja 5,217 M€. Talousarvioon kirjatut valtionosuudet alittivat 135 t€ ja verotulot alittivat 149 t€. Toimintatuottoja kertyi 5,592 M€ ja ne ylittivät 647 t€ budjetoidun. Rahamarkkinoilla vuosi 2023 sujui kokonaisuutena hieman arvioitua paremmin. Rahoitustuottoja ja -kuluja kunnan tilinpäätöksen kirjattiin -44 t€. Tämä on 241 t€ talousarvioon kirjattua paremmin. Sijoitustoiminnan alusta lähtien (2016) salkkujen markkina-arvo on noin 1,827 M€ yli hankintahinnan (vuoden 2022 lopussa n.1,55 M€).

Vuosia 2022 ja 2023 vertailtaessa huomioitavaa on, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestäminen siirtyi hyvinvointialueen vastuulle. Näin ollen toimintamenot noin puolittuivat (-52 %) vuodesta 2022. Toimintamenot ylittivät budjetoidun kuitenkin noin 300 t€. Isoin ylitys oli palvelujen ostoissa; aineet, tarvikkeet ja tavarat -osassa sekä henkilöstökuluissa. Syynä ylityksiin on käytännössä arvioitua isommat hintojen nousut kautta linjan sekä palkkakulujen kasvu.

Vuoden 2023 ylijäämäinen tulos kasvattaa kunnan taseeseen kertynyttä ylijäämää, joka yhdessä sijoitusvarojen kanssa toimii Evijärven talouden perustana ja puskurina. Kunnan taseessa ylijäämää on 5,036 miljoonaa euroa. Ylijäämää on 2 191 euroa/asukas.

Kuntakonsernin tilinpäätös 2023 on ylijäämäinen 1,260 M€. Kuntakonsernin taseessa on kertynyttä ylijäämää 3,176 M€. Ylijäämää on 1 382 euroa/asukas. Konsernilukujen tarkastelu on merkittävää, sillä kriisikuntakriteerien mukaiset tarkastelut tehdään konserniluvuilla.

Talousarvioon 2023 päätetyistä investoinneista 1,380 M€ toteutui noin 1,280 M€ ja nettona 1,270 M€. Isoin investointi oli varhaiskasvatuksen lisärakentaminen. Lisäksi merkittäviä investointeja kohdistui koulukeskuksen piha-alueelle, järven kunnostukseen, vesi- ja viemäriverkkoon, talojohtoihin.

Rahoituksellisesti Evijärven kunnan tilanne on kohtalainen. Vuoden 2023 lopussa kunnalla on pitkäaikaista lainaa 3 750 000 euroa. Lyhytaikaisia lainoja oli (31.12.2023) 5 M€ (31.12.2022: 5,7 M€). Kokonaisuutena lainamäärä pieneni 1,2 M€ edellisvuodesta. Kunnan velkamäärä on kohtuullinen ja taseeseen kertynyt ylijäämä sekä sijoitussalkku ovat hyvä talouden turva ja perusta tuleville vuosille. Lainojen korkojen noustua selvästi on ollut taloudellisesti järkevää keventää kunnan lainasalkkua tilikauden tuloksen sen mahdollistaessa. Korkotason kehitystä on seurattava ja tarvittaessa edelleen reagoitava lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten lainojen suhdetta muuttamalla. Rahoitusriskien minimoiminen huomioidaan sisäisen valvonnan ohjeilla ja valtuuston hyväksymillä sijoitustoiminnan perusteilla.

Kunnan sijoitustoimintaa hoidetaan valtuuston hyväksymien sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti. Sijoitetut varat on hajautettu kahteen täyden valtakirjan sopimuksella toimivaan sijoitussalkkuun tuottamaan tuloja kunnalle. Alun perin vuonna 2016 varainhoitosopimukset tehtiin Aktialle ja Taalerille. Kesällä 2021 Aktia osti osan Taalerin varainhoitotoiminnoista. Kunnan sijoitusten raportointi kulkee tällä hetkellä Aktian varainhoidon kautta. Sijoitusmielessä sijoitukset on hajautettu usealle erilliselle varainhoitajalle. Aktia Varainhoito Oy:n hoidossa olevassa salkkukokonaisuudessa käytetään salkunhoidon tehokkuuden ja sijoittajan hallinnollisen (esimerkiksi kirjanpito) vaihtavuuden vuoksi sijoitusrahastoja. Sijoitusrahastojen sisällä sijoitukset on hajautettu useisiin eri kohteisiin, myös eri varainhoitajien rahastoihin. Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus on kokonaisuudessaan muiden kuin Aktian hoitamissa rahastoissa. Valtaosin näiden rahastojen hoidosta vastaa Taaleri Oyj, mutta mukana on myös muiden varainhoitajien hoitamia rahastoja. Aktia vastaa kunnan sijoitussalkkujen kokonaisraportoinnista, salkkukokonaisuuden hoidosta vastaa useampi varainhoitaja.

Sijoituksia ja niiden kehitystä seurataan aktiivisesti. Sijoitussalkuista toimitetaan kuntaan kuukausittain raportit kunnan sijoitusten kehityksestä sekä erikseen pyydettyä. Sijoitussalkun kehitystä on mahdollista seurata myös reaaliaikaisesti. Kunnanjohtaja on myös säännöllisesti yhteydessä salkunhoitajiin ja raportoi kunnanhallitukselle sijoitusten kehityksestä. Sijoitusten kehitys näkyy myös talouden raportointiaikataulun mukaan tehtävistä talousraporteista. Alkuperäinen sijoitettu pääoma oli noin 5,23 M€, vuodenvaihteessa (31.12.2023) sijoitusten markkina-arvo oli yhteensä noin 7,365 m€ (31.12.2022: 6,78 M€).

Toimintaympäristö ja nostoja vuodesta 2023

Väestö ja työllisyys

Kunnan ennakkoväkiluku vuodenvaihteessa on 2298, väkiluku laski vuoden 2023 aikana 51 kuntalaisella. Syntyneitä oli 10 ja kuolleita 36. Luonnollinen väestönmuutos oli -26 henkeä. Kuntaan muutti 78 asukasta ja kunnasta pois muutti 111 asukasta, kuntien välinen muuttoliike oli näin ollen maaseudulle tyypillisesti negatiivinen.

Pohjalainen yritteliäisyys näkyy vahvasti Evijärvellä. Työllisyys Evijärvellä on hyvällä tasolla työttömyysasteen ollessa hieman vuodentakaisista parempi. Vuodenvaihteen työttömyysaste Evijärvellä oli 7,8 %, joka nousi 0,4 % -yksikköä vuoden takaisesta (7,4 %). Etelä-Pohjanmaalla työttömyysaste oli keskimäärin 8,6 % (7,5 % vuonna 2022). Evijärven työllisyystilanne on maakunnan keskiarvoa parempi. Etelä-Pohjanmaan työttömyysaste on Manner-Suomen toiseksi alhaisin.

Kunnassa on paljon yrittäjiä ja yrityksiä suhteessa kunnan väkilukuun. Evijärvelle on rekisteröitynyt noin 270 yritystä. Valtaosa yrityksistä on pieniä. Suurin yksityinen työllistäjä ja yhteisöverojen maksaja on Ateno Oy, joka työllistää merkittävästi osaajia myös Evijärven ulkopuolelta. Hyvä työllisyys ja aktiivinen yrittäjäyys luovat edellytyksiä elinvoimalle ja suotuisalle kuntataloudelle. Aika on kuitenkin haasteellinen erityisesti turve- ja turkistalouden elinkeinoille, mikä vaikuttaa myös Evijärvellä. Parantaakseen entisestään yritysten palveluja ja panostuksena elinvoimaan Evijärven kunnanvaltuusto päätti kesällä 2023, että kunta ostaa osakkuuden Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelut OY:stä (JPYP) ja liittyy alueellisen elinkeinoyhtiön osakkaaksi vuoden 2024 alusta, jolloin yhtiön palvelut ovat kaikkien evijärveläisten yritysten ja yrittäjien saatavilla.

Henkilöstö ja palvelut

Henkilöstö on organisaation tärkein voimavara. Evijärven kunnassa toimitaan pienellä henkilöstömäärällä. Hyvä ja tehokas toiminta perustuu vahvaan moniosaamiseen sekä sitoutuneeseen työskentelyyn kunnan ja kuntalaisten parhaaksi. Kunnan omassa toiminnassa keskeiset toimialat ovat sivistys ja tekninen toimiala sekä hallinto. Nämä tuottavat merkittävän määrän tärkeitä ja laadukkaita palveluita. Kunnan palvelutuotanto tukee ostopalveluiden ohella vahvasti kunnan elinvoimaa ja kuntalaisten hyvinvointia.

Panostus elinvoimaan sekä kuntalaisten hyvinvointiin näkyy selkeinä painotuksina kunnan toiminnassa. Vuoden 2023 aikana eläköityi usea pitkään kunnassa keskeisessä tehtävässä ollut työntekijä. Eläköitymisiin varauduttiin hyvissä ajoin, jotta palvelut saatiin pidettyä hyvällä tasolla ja tieto siirtymään uusille tekijöille. Etukäteen varautuen toimitaan myös jatkossa aina kun se on mahdollista.

Kunnassa tuotetaan laadukkaat peruspalvelut. Evijärvellä voi käydä hyvän opintien päiväkodista esiopetukseen ja peruskoulusta lukioon. Vuoden 2023 aikana valmistui uuden päiväkodin laajenusosa. Nyt kunnan päiväkotitoiminta on kokonaisuudessaan uusissa tiloissa koulukeskuksen alueella. Yhtenä hyvänä esimerkkinä laadukkaasta toiminnasta voi nostaa Evijärven lukion, joka osaltaan tukee kunnan elinvoimaa. Lukio on menestynyt hienosti niin maakunnan kuin koko maankin lukiodien välisessä vertailussa. Hyvän lukiomenestyksen perustana on luonnollisesti laadukas perusopetus sekä varhaiskasvatus. Sujuvasti toimiva tekninen toimi varmistaa hyvin toimivan infran sekä huolehtii kunnan rakennuskannasta ja rakennushankkeiden sekä suurelta osin investointien toteutumisesta.

Viime vuosina kunnassa on toteutettu kahden vuoden välein henkilöstökysely. Kysely on toteutettu parillisten vuosien syksyllä. Vuonna 2023 ei siis kyselyä toteutettu. Seuraavan kerran henkilöstökysely tehdään syksyllä 2024.

Työntekijöiden työhyvinvointi ja työssäjaksaminen on tärkeää. Suhteellisen pienessä organisaatiossa sairauspoissaolojen määrään vuositasolla vaikuttavat melko paljon yksittäiset pitkät sairauslomat. Kuntastrategian toimenpideohjelman mukaisesti henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin panostetaan mm. hyvän ja motivoivan johtamisen, koulutusten, työterveyshuollon palveluiden ja TYKY-toiminnan avulla.

Sote-uudistuksen voimaantulo teki vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirrettiin valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Muutos paransi osaltaan kunnan talouden hallintaa, suunnittelua ja ennustettavuutta. Muun muassa perusterveydenhuollon palvelut kunnalle tuottanut Kuntayhtymä Kaksineuvoinen purettiin alkuvuonna 2023.

Yhteistyössä kohti tulevaisuutta

Evijärvellä kuntaa kehitetään Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi -kuntastrategian mukaisesti. Kunnan tulevaisuutta rakennetaan itsenäisenä kuntana lähialueen kuntien kanssa hyvää ja tiivistä yhteistyötä tehden. Kuntastrategia ja siinä määritellyt kunnan tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät ohjaavat kunnan toimintaa, kehittämistä ja päätöksentekoa kohti menestyksekkästä tulevaisuutta. Kuntastrategiaa on toteutettu sen valmistumisesta alkaen aktiivisesti päätöksenteossa ja strategian toimenpideohjelmalla. Strategiassa ja sen toteutuksessa on vahva panostus talouteen, palveluihin, kunnan elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämiseen, kunnan vetovoiman lisäämiseen sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Evijärvellä asioita tehdään hyvässä yhteistyössä. Osallisuus ja yhteisöllisyys luovat merkittävästi aktiivisuutta ja toimintaa kuntaan. Evijärvellä on paljon aktiivisia järjestöjä ja yhteisöjä monilla eri sektoreilla. Järjestöystävällinen Evijärvi mahdollistaa asukkaiden aktiivisen osallistumisen. Yhteistyössä yhdistysten ja järjestöjen kanssa järjestetään erilaisia tapahtumia ja tempauksia. Kunta tarjoaa järjestöjen käyttöön maksuttomia tiloja. Yhdistysten ja järjestöjen edustus kunnan työryhmissä ja toimielimissä tukee osallisuutta. Kunta tunnistaa ja tunnustaa järjestöt tasavertaisina kumppaneina. Järjestöjen kanssa on järjestetty säännöllisesti kumppanuustapaamisia. Kunta toimii hyvässä ja tiiviissä yhteistyössä eri järjestöjen sekä muiden toimijoiden ja alueen kuntien ja kehittäjätahojen kanssa.

Kuntaa on viime vuosina kehitetty monilla hankkeilla, rahoituksilla ja kampanjoilla. Näitä on toteutettu kunnan omin toimin ja yhdessä useiden yhteistyötahojen kanssa kunnan ja lähiseudun kehittämiseksi. Toimenpiteiden valmisteluun ja toteutukseen liittyen on myös tehty tiivistä yhteistyötä. Rahoituksia on hyödynnetty aktiivisesti mm. järven kunnostuksessa koulujen ja nuorisotoimen hankkeissa. Evijärvi on ollut mukana sähköisten palveluiden parantamiseen tähtäävässä Turvallista digiä -hankkeessa yhdessä Soinin ja Kuortaneen kuntien kanssa. Hanke päättyi vuonna 2023.

Koko kuntaa ja kaikkia kyliä on kehitetty kylien kehittämisrahalla. Kehittämisrahaa on haettu aktiivisesti ja se on nähty kaikilla tasoilla hyväksi asiaksi. Kylien kehittämisraha on aktivoinut kylien ja muiden yhteisöjen toimintaa. Kehittämisrahalla toimijat ovat toteuttaneet monia hyviä hankkeita ja kehittäneet omaa toimintaansa sekä toimintaedellytyksiään.

Kuluvan vuoden 2024 näkymät

Evijärvellä myös kuluva vuosi on suunniteltu talouden osalta tasapainoiseksi. Talousarvio vuodelle 2024 on ylijäämäinen. Valtuuston hyväksymässä talousarviossa 2024 vuosikate on 1 010 920 €. Poistojen (829 t€) jälkeen tilikauden tulos on ylijäämäinen 182 000.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muutto liikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024–2027. Evijärvellä tämä konkretisoituu koulukeskuksen alueella, jonne suunnitellaan uudisrakennusta keskikoulun ja lukion tilojen korvaamiseksi uusilla nykyaikaisilla tiloilla. Tämän kunnan lähihistorian suurimman investoinnin suunnittelun käynnistämisestä päätettiin 2023 ja vuoden 2024 aikana suunnittelu on lähtenyt käytännössä liikkeelle. Investoinneissa ja yleisessä toiminnan rahoituksessa on huomioitava nykyinen rahoitustilanne korkotason asetuttua takavuosia selkeästi korkeammalle tasolle.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen on vuonna 2024 hieman kuntataloutta vahvistava. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuutta noin 24 milj. euroa vuonna 2024.

Parhaillaan täydessä valmistelussa oleva työ- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntien vastuulle laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja vajaalla 900 milj. eurolla vuonna 2025. Myös valtionosuudet kasvavat voimakkaasti, kun työ- ja elinkeinopalveluiden myötä kunnille siirtyvät kustannukset sekä uudistuksesta aiheutuva kasvu kuntien etuusmenoissa kompensoidaan kunnille. Evijärvi on mukana Kuntayhtymä mallilla toteutettavassa Kymppi-työllisyysalueen valmistelussa, joten valtion rahoitus ohjautuu lyhentämättömänä kuntayhtymälle.

Yhdessä eteenpäin

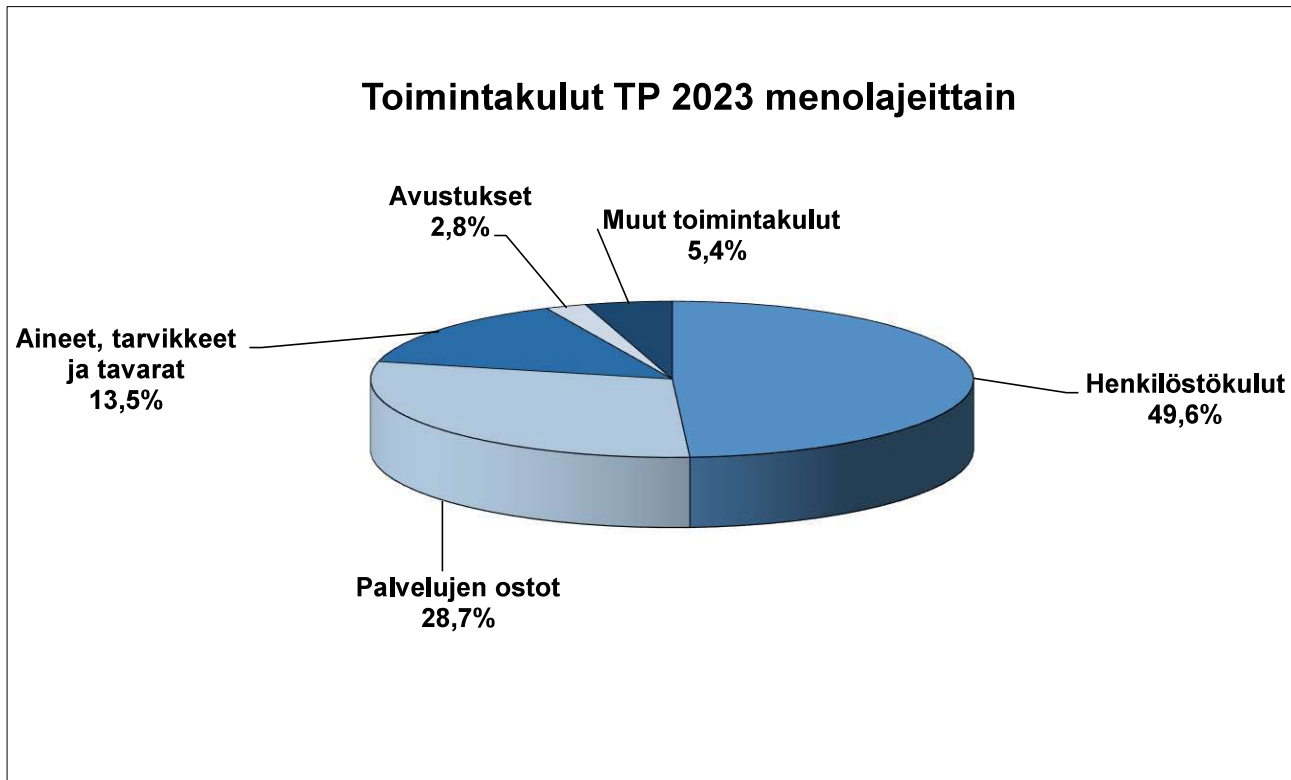
Kuntakentän haasteellisesta tulevaisuudenkuvasta huolimatta Evijärven tulevaisuus näyttää valoisalta, kun muistetaan talouden tasapaino ja sen ohessa tehdään aktiivisesti töitä elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin eteen. Meillä on tärkeää olla realistinen tilannekuva, jonka mukaan luottamushenkilöt voivat tehdä merkittäviä kunnan kokonaisedun mukaisia päätöksiä yhteisen hyvän tulevaisuuden rakentamiseksi.

Kunnan talouden tasapainosta on pidettävä pitkäjänteisesti huolta ja luoda talouden kannalta eväät suotuisalle tulevaisuudelle. On tehtävä aktiivisesti ja vastuullisesti töitä ja päätöksiä sen eteen, että Evijärvellä on edellytykset jatkossakin olla - kuntalaisiaan, yrittäjiään ja yhdistyksiään hyvin palveleva – itsenäinen kunta. Kunnan tulojen ja menojen tulee olla tasapainossa. Käytössä olevilla tuloilla tulee kyetä rahoittamaan kunnan toiminta. Kun kunnan taloutta ja toimintaa hoidetaan realistisesti kunnan kehittäminen ja talous tasapainottaen, Evijärvellä on kaikki edellytykset menestyä ja olla elinvoimainen myös tulevaisuudessa.

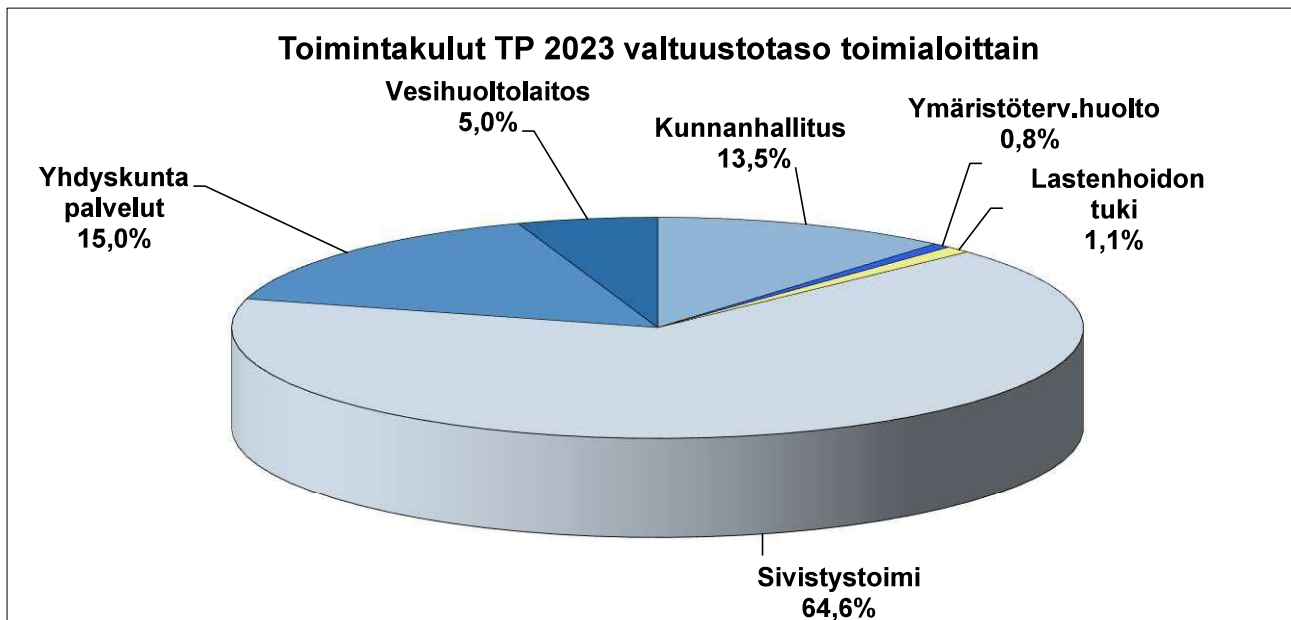
Kiitän Evijärven kunnan ammattitaitoista henkilökuntaa erinomaisesta työstä ja joustavuudesta. Kiitokset myös kaikille yhteistyökumppaneille, joiden kanssa olemme yhdessä rakentaneet itseään suuremmasta Evijärvestä entistä parempaa paikkaa asua, elää ja yrittää. Yhdessä tekemisen ja yhteisen tulevaisuuden rakentamisen tiellä on hyvä jatkaa!

Mikko Huhtala
kunnanjohtaja

1.2 TILIVUOTTA 2023 KUVAAVAT KUVAAJAT

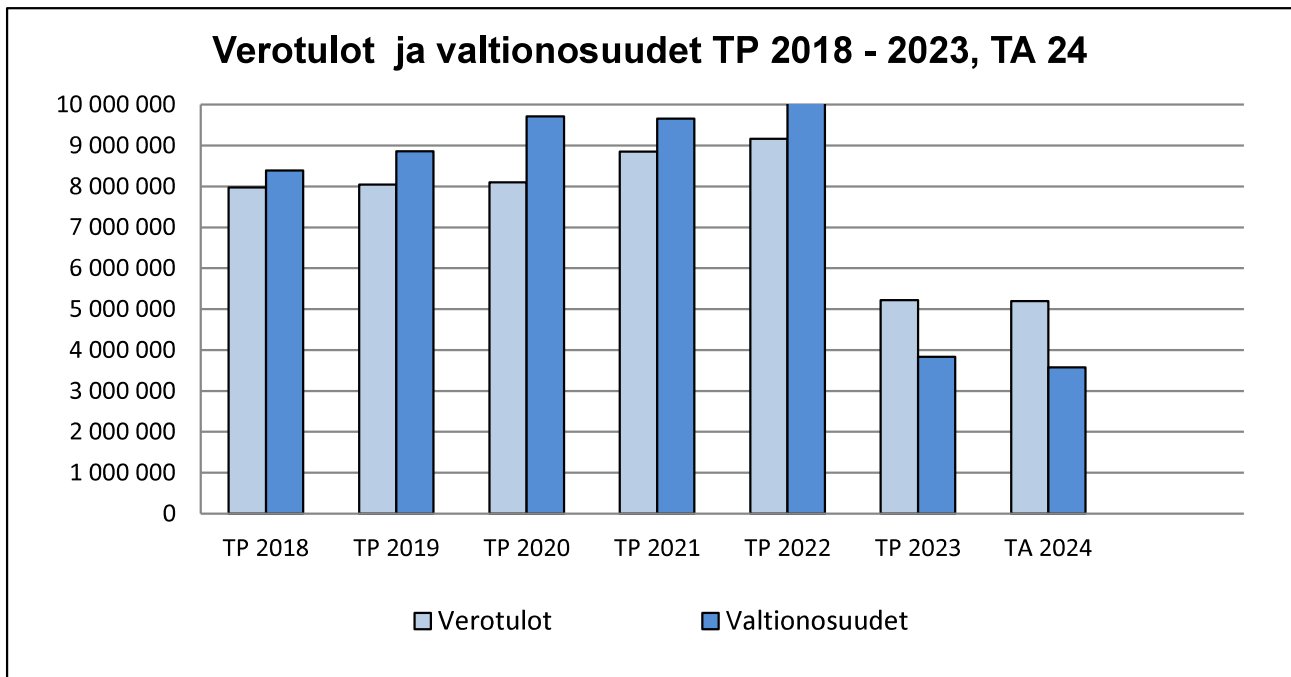

Kuva 1. Toimintakulut menolajeittain tilinpäätös 2023

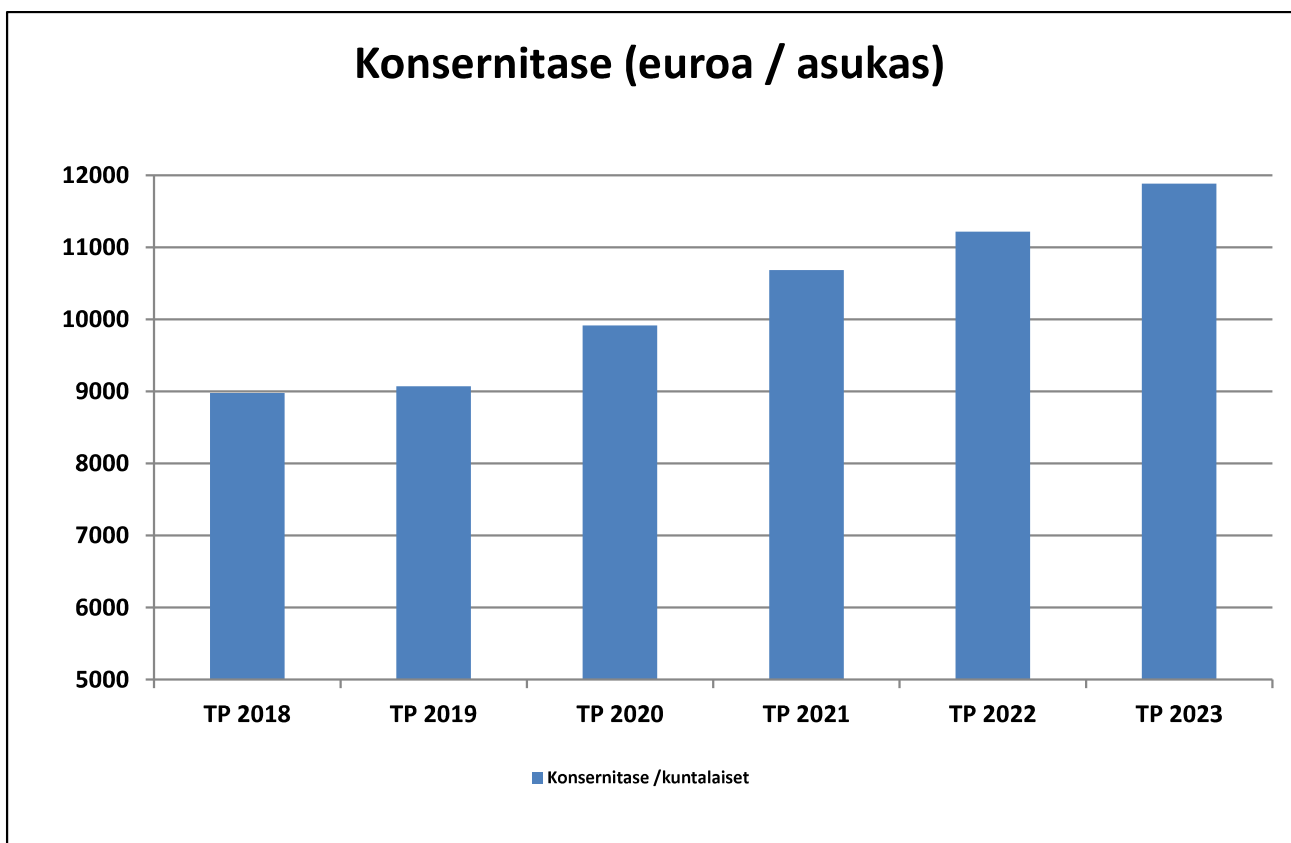

Kuva 2. Toimintakulut toimialoittain 2023

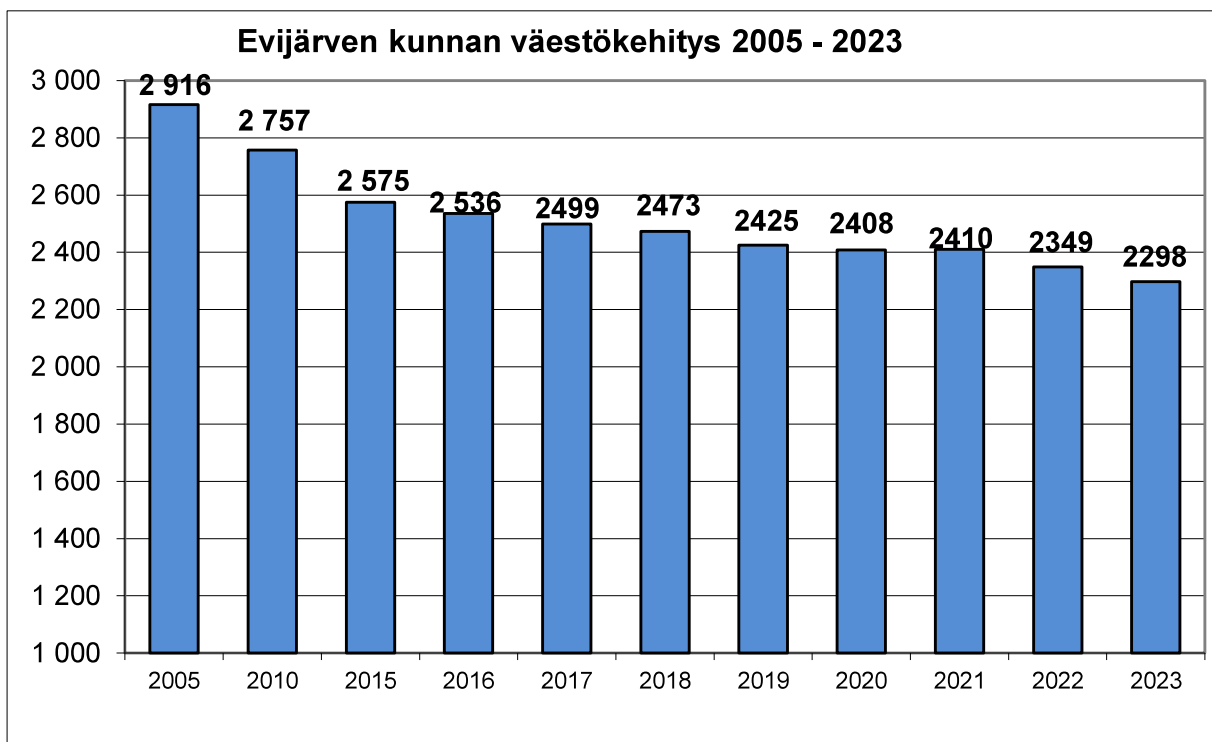
Kuva 3. Verotulot ja valtionosuudet vuosina 2018 - 2023.

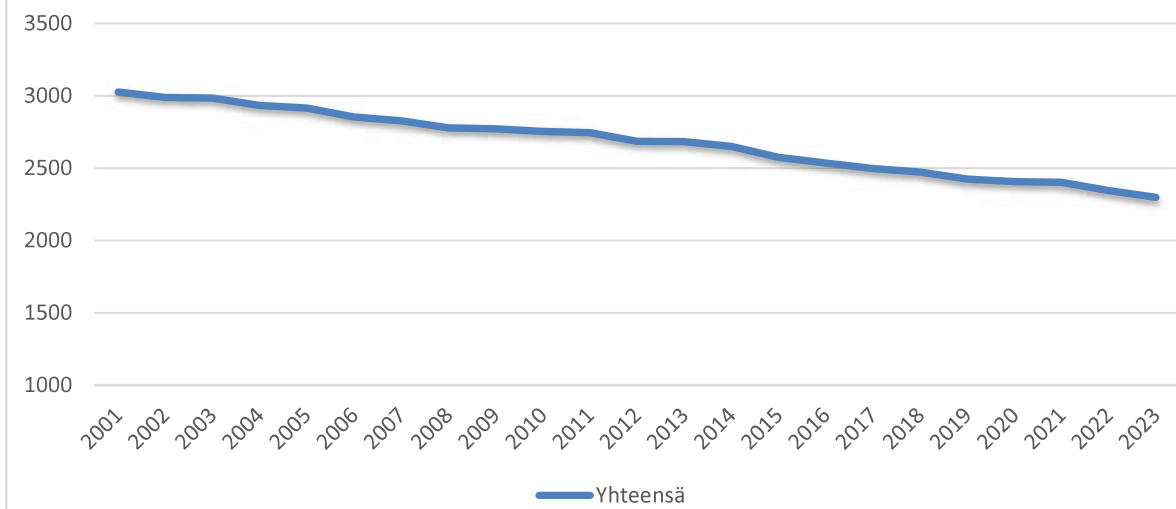
Kuva 4. Konsernitase asukasta kohden

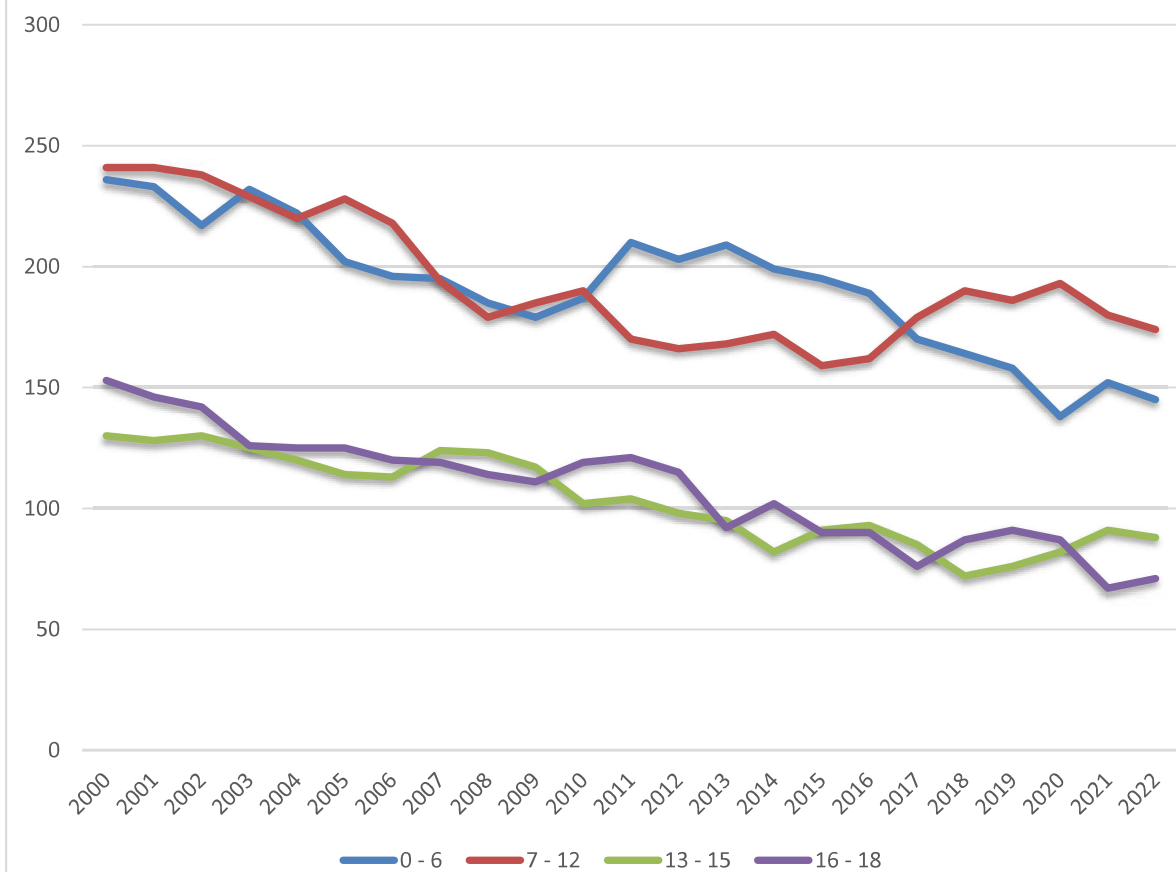
Kuva 5. Kuntakonsernin taseeseen kertynyt yli/alijäämä asukasta kohden

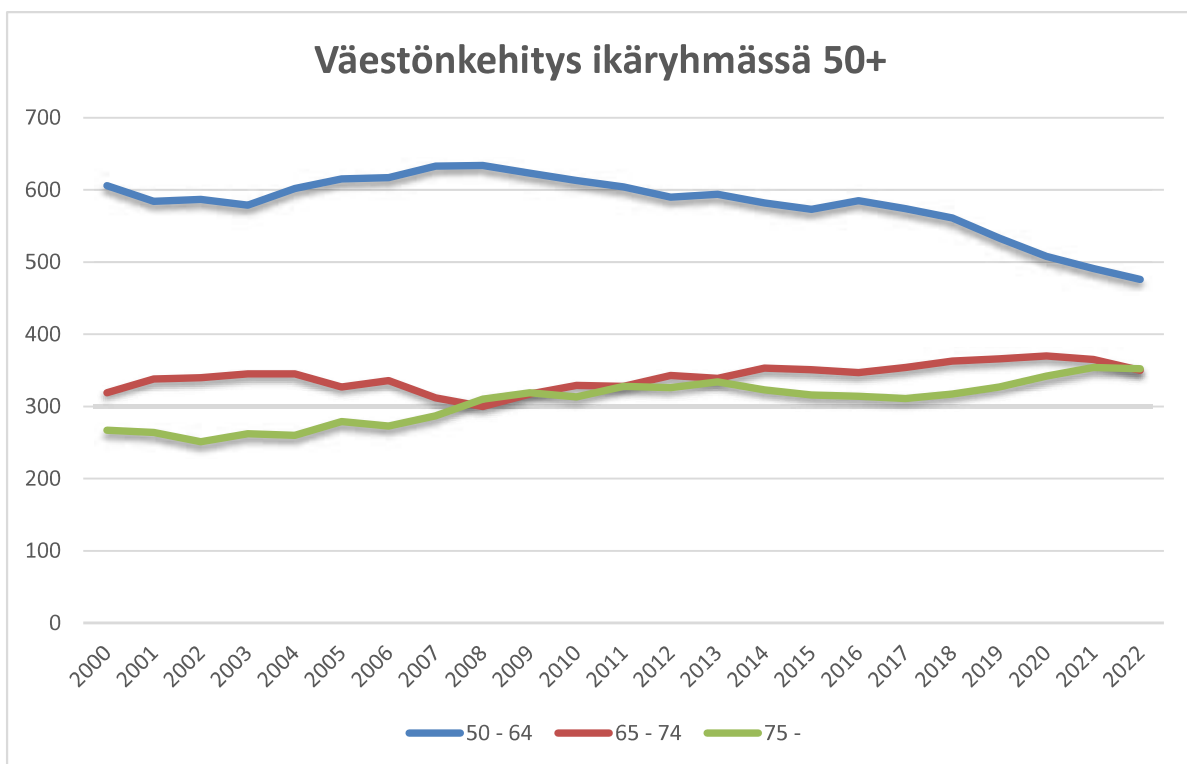
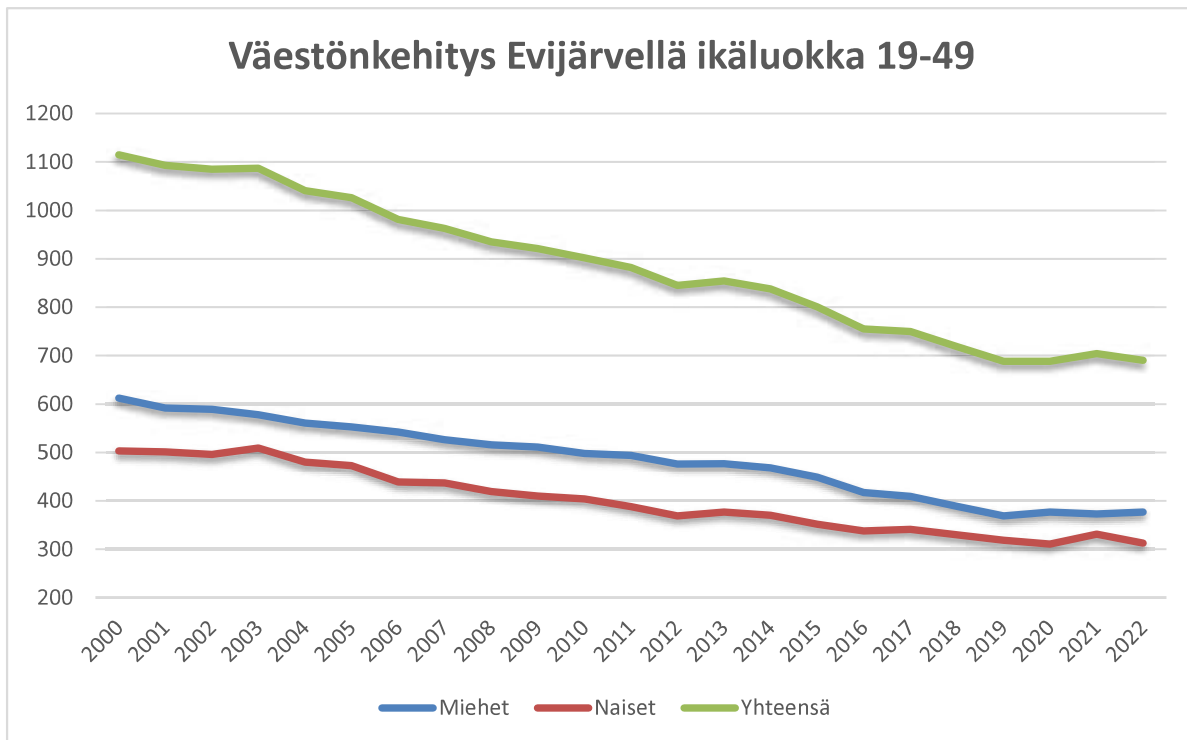

Evijärven väestökehitys 2000-2023

Väestönkehitys ikäryhmässä 1-18v

Kuvat 6-10. Evijärven väestökehitys 2000 - 2023

1.3 KUNNANHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Evijärven kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnanjohtaja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja organisoimisesta kunnan organisaatiossa. Osastopäälliköt; hallintojohtaja, sivistystoimenjohtaja ja kunnaninsinööri vastaavat sisäisen valvonnan ja vastuiden järjestämisestä omalla vastuualueellaan. Esimiehet vastaavat oman yksikkönsä sisäisestä tarkkailusta ja varautumisesta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksentekokulttuuria kehitetään jatkuvasti sekä korostetaan virkavastuuta asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallintosäännössä kunnanhallitukselle, lautakunnille ja esimiehille. Myös muu henkilöstö on vastuussa näistä asioista hoitamiensa tehtävien osalta. Päätöksenteossa on vuonna 2022 noudatettu 1.1.2020 voimaan tullutta, sekä vuoden 2022 aikana päivitettyä ja 1.8.2022 voimaan tullutta hallintosääntöä.

Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi toiminnan luonteen mukaisesti. Toiminnan ja talouden seurannan ja arvioinnin perusteella heidän tulee myös välittömästi reagoida merkittäviin riskeihin ja poikkeamiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje on uudistettu vuonna 2016. Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 21.11.2016 ja valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet 19.12.2016.

Sisäistä valvontaa toteutetaan hyväksytyjen perusteiden ja ohjeen mukaisesti. Kunnanhallitus seuraa saatavien kertymää säännöllisesti. Kunnanhallitus nimeää arvopapereiden ja rahavarojen tarkastajat ja tarkastusten säännöllisestä toteuttamisesta huolehditaan. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja seuraavat kunnan omistamien yhtiöiden talouden kehitystä välitilipäätösten ja kuukausiraporttien kautta.

Valtuuston ohjausvälineenä käytetään selkeitä tavoitteita ja mittareita, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Tavoitteita ja mittareita pyritään kehittämään jatkuvasti. Toiminnan ja talouden tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Tavoitteiden asettamisesta ohjeistetaan kunnan talousarvion laadintaohjeissa ja niiden mukaan tavoitteita asetettaessa tavoitteiden tulee olla oikeita asioita mittaavia ja konkreettisia.

Tavoitteiden asetteluun tulee vuosittain kiinnittää huomiota ja niiden tulee mitata toiminnan kannalta oleellisia asioita. Tavoitteiden osalta tulee paneutua taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden asettamiseen ja selkeään esittämiseen ja mitattavuuteen. Tavoitteiden tulee olla selkeitä ja mitattavissa sekä kuntastrategian linjausten mukaisia. Tavoitteiden asettamista ja mittareita on kehitetty mittaamaan ja kuvaamaan toiminnan kannalta tärkeitä asioita. Kunnanhallitus ja valtuusto vahvistavat asetetut tehtävälueittaiset toiminnan ja talouden tavoitteet talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Taloutta seurataan ja siitä raportoidaan laajemmin vuosikolmanneksittain. Samassa yhteydessä seurataan myös investointien toteutumista.

Kunnan saatavien kertymisen seuranta ja valvontaa on korostettu henkilöstölle. Saatavien perintää pyritään tehostamaan. Laskutusta suorittavat viran-/toimenhaltijat seuraavat säännöllisesti saatavien kertymistä ja ryhtyvät toimenpiteisiin kunnan saatavien mahdollisimman pikaiseksi suorittamiseksi. Jokainen kunnan työntekijä on velvollinen noudattamaan toiminnassaan tarkkuutta ja sopimusten seuranta. Sisäisen valvonnan tulee ulottua myös työsuorituksiin. Mikäli näissä havaitaan puutteita, esimiehen on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin syiden selvittämiseksi ja tilanteen ratkaisemiseksi.

Kannanotto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittäväydestä

Sisäinen valvonta tuottaa keskeisiltä osin riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittäväydestä.

Valtuuston hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaista toimintamallia ja raportointia on toteutettu. Toimintamallin kehittämiseen kiinnitetään jatkossa edelleen huomiota.

Hallintosäännön ja kunnan muiden keskeisten ohjeiden ja sääntöjen päivityksen valmistelu-prosessi on käynnistetty.

1.4 KUNNAN HALLINTO

Valtuustokauden 2021–2025 valtuuston paikkajako on seuraava: Suomen Keskusta 9 valtuutettua, Kansallinen Kokoomus 5 valtuutettua, SDP 1 valtuutettua, Kristillisdemokraatit 1 valtuutettu ja Vasemmistoliitto 1 valtuutettu.

Vuoden 2023 alusta lähtien Sosiaali- ja terveystieteiden sekä palo- ja pelastustoimen palveluiden tuottaminen siirtyi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Maatalouslomituksen palvelut siirtyivät Kurikan kaupungin vastattavaksi vuoden 2022 alusta. Muilta osin maaseutupalveluista vastaa Kauhavan kaupunki. Ympäristöterveydenhuollon palvelut kunnalle tuottaa Seinäjoen kaupunki.

Hallinto-organisaatio:

- valtuusto,
- kunnanhallitus ja

seuraavat päävastuualueilla toimivat lautakunnat:

Yleishallinnon päävastuualue

- keskusvaalilautakunta
- tarkastuslautakunta

Sivistystoimen päävastuualue

- sivistyslautakunta

Teknisen toimen päävastuualue

- tekninen lautakunta

Valtuusto: 1.8.2021 alkaen

Puheenjohtaja Esko Ahonen, Kesk.
I varapj. Markus Kattilakoski, Kok
II varapj. Juha-Matti Kujala KD

Muut valtuutetut:

Antti Ahopelto, Kok
Juha Alkio, Kesk.
Jari Anttikoski, Kesk.
Pauli Hankikoksi, Kok
Kari Hernesaho, Kesk.
Kalle Kaski, Kesk.
Alina Lehto, Kesk.
Sebastian Mäkelä, Kesk.
Pasi Mäntylä, Kesk.
Jarkko Pahkakangas, Kok
Antti Perkkalainen, Vas 13.2.2023 saakka
Anssi Saari SDP 13.2.2023 alkaen
Jani Takamaa, Kok
Lasse Vertanen, SDP
Pertti Vesala, Kesk.

Kunnanhallitus:

Puheenjohtaja Alina Lehto, Kesk.
I varapj. Jani Takamaa, Kok
II varapj. Antti Perkkalainen, Vas 13.2.2023
saakka
Sebastian Mäkelä, Kesk. II varapj. 13.2.2023
alkaen

Muut hallituksen jäsenet:

Antti Aho, Kesk.
Marita Huhmarsalo, Kok
Anssi Saari SDP 13.2.2023 alkaen
Mirva Pietilä, Kesk.

Tarkastuslautakunta:

Kari Hernesaho, puheenjohtaja
Lasse Vertanen, varapj.
Antti Haapoja
Emma Katajamäki
Ulla Lassila

Keskusvaalilautakunta:

Vuokko Sulkakoski, puheenjohtaja
Jukka Äyrä, varapj.
Ulla Lassila
Aarno Mars
Daniel Uusitalo

Sivistyslautakunta:

Ann-Helen Mäkelä, puheenjohtaja
Antti Ahopelto, varapj.
Tarja Jokela
Sakari Lehto
Johannes Mäkinen 18.9.2023 saakka
Saija-Liisa Niemi
Iiris Takamaa
Matti Holm 18.9.2023 alkaen

Tekninen lautakunta:

13.2.2023 ASTI

Pasi Mäntylä, puheenjohtaja
Jarkko Pahkakangas, varapj.
Kalle Kaski
Minja Keto
Juha-Matti Kujala
Marja-Leena Kultalahti
Noora Sipponen

Tekninen lautakunta:

13.2.2023 LUKIEN

Pasi Mäntylä, puheenjohtaja
Pauli Hanhikoski, varapj.
Kalle Kaski
Minja Keto
Juha-Matti Kujala
Marja-Leena Kultalahti
Noora Sipponen 24.4.2023 asti
Jonna Lantela 24.4.2023 alkaen

Kunnanviraston organisaatio tilinpäätösvuonna 2023:

Kunnanvirasto, jonka muodostaa koko kunnan henkilöstö, johtaa kunnanjohtaja.
Hallinto-osasto, osastopäällikkö kunnanjohtaja / hallintojohtaja 26.6.2023 alkaen.
Sivistysosasto, osastopäällikkö sivistystoimenjohtaja.
Tekninen osasto, osastopäällikkö kunnaninsinööri.

Tilivelvolliset vuonna 2023:

- kunnanhallituksen jäsenet,
- sivistyslautakunnan jäsenet,
- teknisen lautakunnan jäsenet,
- kunnanjohtaja,
- hallintojohtaja (26.6.2023 alkaen),
- sivistystoimenjohtaja,
- kunnaninsinööri.

1.5 KUNTASTRATEGIA

Evijärven kunnan elinvoima ja hyvinvointistrategia- kuntastrategia 2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa kesäkuussa 2016.

Kuntastrategian vision mukaan Itseään suurempi kunta - Evijärvi tarjoaa

- vireän, viihtyisän sekä turvallisen elinympäristön luonnon ja vesistöjen äärellä
- hyvää elämää tukevat palvelut
- aktiivisen ja yritteliään toimintaympäristön

Nämä yhdessä laadukkaan toiminnan ja tasapainoisen kuntatalouden kanssa mahdollistavat itsenäisen Evijärven kunnan vetovoimaisuuden, elinvoiman ja menestyksen tulevaisuudessa!

Kuntastrategian missiossa on määritelty, että Itsenäisenä Evijärvi voi parhaiten päättää mikä on kunnalle ja kuntalaisille parhaaksi – kunnan kokonaisuus hahmotetaan ja sitä edistetään yhteistoiminnan sekä harkitun päätöksenteon perustana. Evijärvi edistää kunnan elinvoimaa, terveyttä ja hyvinvointia sekä yrittämisen edellytyksiä. Itsenäisenä kuntaa kehitetään yhteistyössä haluttuun suuntaan - kunnan toimintoja ja palvelurakenteita uudistetaan nykyisillä ja uusilla toimintatavoilla. Kehittämistä toteutetaan joustavasti hallitun uusiutumisen ja yrittäjyydensä tukemana.

Strategiassa Evijärvellä havaittiin olevan paljon vahvuuksia ja mahdollisuuksia, joille rakentaa. Kunta voi edelleen vahvistaa olevia vahvuuksia sekä hyödyntää havaitut mahdollisuudet. Omilla toimilla voi myös vahvistaa heikkouksia sekä torjua uhkia.

Kuntastrategiassa linjatut Evijärven kunnan tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät ovat:

- Talous: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous
- Palvelut: Ennakoivat, uudistuvat ja laadukkaat palvelut kustannustehokkaasti
- Elinkeinot ja elinvoima: Kilpailukykyinen ja vetovoimainen toimintaympäristö
- Asuminen ja hyvinvointi: Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunta tavoittelee menestystä strategian painopisteillä ja tavoitteilla. Ne linjaavat kunnan toimintaa ja kehittämistä sekä päätöksentekoa. Näiden kaikkien tulee pohjautua vahvasti kuntastrategian linjauksiin, painopisteisiin ja tavoitteisiin.

Kuntastrategian toimenpideohjelmalla (TPO) toteutetaan strategian linjauksia ja painotuksia käytännön toimenpitein. Strategian toteuttaminen toimenpideohjelmalla on nähty hyväksi toimintatavaksi, näin strategia jalkautuu käytäntöön ja sen linjaukset siirtyvät käytännön toimenpiteiksi. Strategiaa ja sen toimenpideohjelman toteutusta seurataan säännöllisesti.

Uutta kuntastrategian toimenpideohjelmaa on valmisteltu strategian ohjausryhmässä, kunnan johtoryhmässä, elinkeinotyöryhmässä, vanhus- ja vammaisneuvostossa sekä nuorisovaltuustossa. Lisäksi on toteutettu kysely henkilöstölle. Kuntalaisia ja kesäasukkaita osallistettiin toimenpideohjelman valmistelussa vuoden 2022 aikana. Toimenpideohjelmassa huomioitiin myös strategian toteutuksen yhteydessä sekä eri tilaisuuksissa tullut palaute ja kehitysideat. Uusi toimenpideohjelma tuodaan kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi.

Toimenpideohjelman tavoitteet johdetaan kuntastrategiassa asetetuista tavoitteista ja linjauksista. Toimenpideohjelman perusrunko on vastaava kuin edellisessä toimenpideohjelmassa. Toimenpideohjelma jaetaan aiempien ohjelmien tapaan kuntastrategian neljän

strategisen painopistealueeseen. Toimenpideohjelmassa tavoitteiden alle kirjataan toteutettavat toimenpiteet sekä vastuutahot näille toimille. Kuntastrategian ja toimenpideohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen on varattu määräraha talousarvioon.

Kuntastrategiaa toteutumista seurataan säännöllisesti. Strategian toteutumisen seurantaan ja arviointiin sekä tulevien ohjelmien valmisteluun on nimetty strategian ohjausryhmä. Ohjausryhmä seuraa ja arvioi toimenpideohjelman toteutumista ja ohjelman toteuma viedään kokouspykälänä tiedoksi hallitukselle ja valtuustolle.

1.6 MUUTOKSENHAKUPROSESSIT TILINPÄÄTÖSVUODEN AIKANA

Vuoden 2023 aikana Vaasan hallinto-oikeus antoi ratkaisun kahteen kunnan toimielimen päättämään asiaan. Vuoden 2023 lopussa Vaasan hallinto-oikeudessa on käsiteltävänä yksi Evijärven toimielimen päätöksestä tehty valitus, joka on tehty vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 aikana Vaasan hallinto-oikeuden antama ratkaisut:

Tekninen lautakunta:

- Päätös yhdyskuntateknisten laiteiden sijoittamisesta 25.10.2021 § 64.
- Päätös oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä tietopyyntöä koskien 7.12.2022 § 62

Vaasan hallinto-oikeudessa vireillä oleva asia koskee valtuuston päätöstä:

- Päätös teknisen lautakunnan erottamisesta 13.2.2023 §11 (päätös tullut 14.2.2024)

Korkein hallinto-oikeus antoi vuonna 2023 päätöksen valitukseen koskien Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä 27.10.2022 (1161/2022) Teknisen lautakunnan päätöksestä 3.5.2021 § 24 maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa-hakemus.

Muista oikeusasteista ei ollut asioita vireillä eikä asioista tullut ratkaisuja vuoden 2023 aikana.

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Euroa				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	742 997	834 585	808 783	882 502
Maksutuotot	50 487	46 235	45 070	57 287
Tuet ja avustukset	45 091	71 723	61 697	83 481
Muut toimintatuotot	791 851	840 069	932 991	1 568 428
Toimintatuotot yhteensä	1 630 426	1 792 611	1 848 542	2 591 698
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 216 979	-4 369 811	-4 454 973	-4 648 151
Palvelujen ostot	-13 236 942	-13 006 356	-13 394 802	-2 797 721
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-1 143 437	-1 237 538	-1 308 702	-1 376 599
Avustukset	-369 228	-186 797	-210 485	-208 278
Muut toimintakulut	-427 587	-350 876	-355 127	-436 948
Toimintakulut yhteensä	-19 394 172	-19 151 377	-19 724 090	-9 467 698
muutos, prosenttia	5,4	-1,3	3,0	-52,0
Toimintakate	-17 763 746	-17 358 766	-17 875 548	-6 876 000
Verotulot yht.	8 100 088	8 855 198	9 163 043	5 217 239
Kunnallisvero	6 732 803	7 118 602	7 326 381	3 690 801
Kiinteistövero	693 331	761 272	795 551	833 692
Yhteisövero	673 954	975 324	1 041 111	692 747
Valtionosuudet	9 715 300	9 661 002	10 076 903	3 832 556
Valtionos. ja Verotul. yht.	17 815 388	18 516 200	19 239 946	9 049 795
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	69 583	89 470	76 044	64 713
Muut rahoitustuotot	669 604	229 470	281 223	351 755
Korkokulut	-1 288	0	-75 805	-258 059
Muut rahoituskulut	-494 602	-46 122	-440 709	-201 938
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	243 297	272 817	-159 247	-43 529
Vuosikate	294 939	1 430 250	1 205 150	2 130 266
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman muk. poistot	-744 197	-840 025	-786 341	-940 798
Arvon alentumiset				
Poistot ja arvonalentumiset	-744 197	-840 025	-786 341	-940 798
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-449 258	590 225	418 809	1 189 468
Tuloslaskelman tunnusluvut:				
Toimintatuotot/toimintakulut %	8,41 %	9,36 %	9,37 %	27,37 %
Vuosikate/poistot %	39,64 %	170,26 %	153,26 %	226,43 %
Vuosikate €/asukas	122,48	593,47	513,05	927,01
Asukasluku	2408	2410	2349	2 298

Kunnallisvero %	21,5	22,5	22,5	9,86
Investoinnit/poistot	205 %	232 %	138 %	143 %
Valtionosuudet/verotulot %	120 %	109 %	110 %	73 %

2.2 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA 2020 - 2023

RAHOITUSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Euroa				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	294 939	1 430 250	1 205 150	2 130 266
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	403	-34 517	0	6 159
Toiminnan rahavirta	295 342	1 395 733	1 205 150	2 136 425
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 590 966	-2 488 581	-1 283 379	-1 344 940
Rahoitusosuudet investointeihin	60 992	501 627	198 092	55 000
Pysyvien vastaavien hyöd.luov.				
Investointien vars.myyntituotot	5 615			15 037
Investointien myyntivoitot/-tappiot	-403	34 517	0	-6 159
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.	5 213	34 517	0	8 878
Investointien rahavirta netto	-1 524 762	-1 952 437	-1 085 287	-1 281 061
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-1 229 421	-556 704	119 864	855 364
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennyk.	7 157	37 539	7 375	35 740
Antolainauksen muutokset netto	7 157	37 539	7 375	35 740
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			5 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähenn.	0	0	-250 000	-500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 200 000	-200 000	-4 300 000	-700 000
Lainakannan muutokset netto	3 200 000	-200 000	450 000	-1 200 000
Oman pääoman muutokset				46 465
Muut maksuvalm. muutokset				
Toim.ant. var. ja pääom. muut.		645	332	-230
Saamisten muutos	180 615	-119 564	-115 542	311 462
Korottomien velkojen muutos	-1 534 129	870 063	100 374	-497 112
Muut maksuvalm. muutoks. netto	-1 353 514	751 144	-14 836	-185 879
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 853 642	588 682	442 539	-1 303 674
RAHAVAROJEN MUUTOS	624 222	31 978	562 403	-448 310
Rahavarat 31.12.	7 299 106	7 331 085	7 893 488	7 445 178
Rahavarat 1.1.	6 674 885	7 299 106	7 331 085	7 893 488
Rahavarojen muutos	624 222	31 978	562 403	-448 310

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta, €	-3 997 069	-4 221 255	-4 467 062	-2 303 366
Investointien tulorahoitus, %	19,28	71,98	111,04	165,14 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	19,37	73,37	90,76	86,80 %
Lainakanta, milj. €	9,7	9,5	9,95	8,75
Lainat €/asukas	4 028	3 492	4 236	4 236
Lainanhoitokate	0,24	1,20	1,31	1,64
Rahavarat 31.12., milj. €	7,3	7,3	7,9	7,4
Kassastamaksut/vuosi, milj. €	21,4	21,2	21,6	12,5
Kassan riittävyys, pv	123	126	134	218
Asukasluku	2408	2410	2349	2 298
Investointimenot €/kuntalainen	635	824	462	585

2.3 TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE (kunta)

VASTAAVAA	2023	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2023	1.1.2023	31.12.2022
I Aineettomat hyödykkeet			
2. Muut pitkävaikutt. menot	168 449,06	129 601,28	129 601,28
Aineettomat hyödykkeet yht.	168 449,06	129 601,28	129 601,28
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	1 329 669,44	1 325 060,67	1 325 060,67
2. Rakennukset	7 790 865,03	7 580 336,92	7 580 336,92
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 973 926,34	2 188 231,97	2 188 231,97
4. Koneet ja kalusto	106 843,85	53 489,94	64 682,68
5. Muut aineelliset hyödykkeet			
6. Enn.mak ja kesk. hankin.	250 468,25	13 516,80	13 516,80
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 451 772,91	11 160 636,30	11 171 829,04
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	3 508 335,14	3 504 215,14	4 509 766,36
2. Joukkovelkakirjalainasaam.			
3. Muut lainasaamiset	98 725,17	134 465,11	134 465,11
4. Muut saamiset	12 375,00	12 375,00	12 375,00
Pitkäaikaiset sijoitukset yht.	3 619 435,31	3 651 055,25	4 656 606,47
Pysyvät vastaavat yht.	15 239 657,28	14 941 292,83	15 958 036,79
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
2. Lahj.rahastojen erit.katteet	42 965,35	24 980,68	24 980,68
Toimeksiantojen varat yht.	42 965,35	24 980,68	24 980,68

C VAIHTUVAT VASTAAVAT**II Saamiset**

Lyhytaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset	162 957,06	235 654,61	235 654,61
2. Lainasaamiset	0,00	7 265,26	7 265,26
3. Muut saamiset	153 316,75	310 216,93	310 216,93
4. Siirtosaamiset	36 024,95	110 624,36	110 624,36
Lyhytaikaiset saamiset yht.	352 298,76	663 761,16	663 761,16

III Rahoitusarvopaperit

2. Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	6 735 728,98	6 549 604,70	6 549 604,70
--	--------------	--------------	--------------

IV Rahat ja pankkisaamiset

1. Rahat ja pankkisaamiset	709 448,62	1 343 882,85	1 343 882,85
----------------------------	------------	--------------	--------------

Vaihtuvat vastaavat yht.

7 797 476,36	8 557 248,71	8 557 248,71
---------------------	---------------------	---------------------

VASTAAVAA

23 080 098,99	23 523 522,22	24 540 266,18
=====	=====	=====

VASTATTAVAA

2023	2022	2022
31.12.2023	1.1.2023	31.12.2022

A OMA PÄÄOMA

I Peruspääoma	7 781 869,94	7 735 405,07	8 749 339,44
V Edellisten tilik.alijäämä	3 846 323,52	3 846 323,52	3 427 514,47
VI Tilikauden ylijäämä	1 189 468,30	0,00	418 809,05
Oma pääoma yht.	12 817 661,76	11 581 728,59	12 595 662,96

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

2. Lahjoitusrah. pääomat	68 731,00	50 746,33	50 746,33
3. Muut toimeksiant. po	747,50	977,00	977,00
Toim.ant. pääomat yht.	69 478,50	51 723,33	51 723,33

E VIERAS PÄÄOMA**I Pitkäaikainen**

2. Lainat rah. ja vak.lait.	3 750 000,00	4 250 000,00	4 250 000,00
Pitkäaik. vieras po. yht.	3 750 000,00	4 250 000,00	4 250 000,00

II Lyhytaikainen

1. Joukkovelkakirjalainat	5 000 000,00	5 700 000,00	5 700 000,00
Lyhytaik. korollinen vieras po. yht.	5 000 000,00	5 700 000,00	5 700 000,00

5. Saadut ennakot	81 167,85	172 684,93	172 684,93
6. Ostovelat	665 195,79	1 053 513,82	1 053 513,82
7. Muut velat	91 902,42	78 800,67	78 800,67
8. Siirtovelat	604 692,67	637 880,47	637 880,47
Lyhytaikainen koroton vieras po. yht.	1 442 958,73	1 942 879,89	1 942 879,89

Vieras pääoma yht.	10 192 958,73	11 892 879,89	11 892 879,89
---------------------------	----------------------	----------------------	----------------------

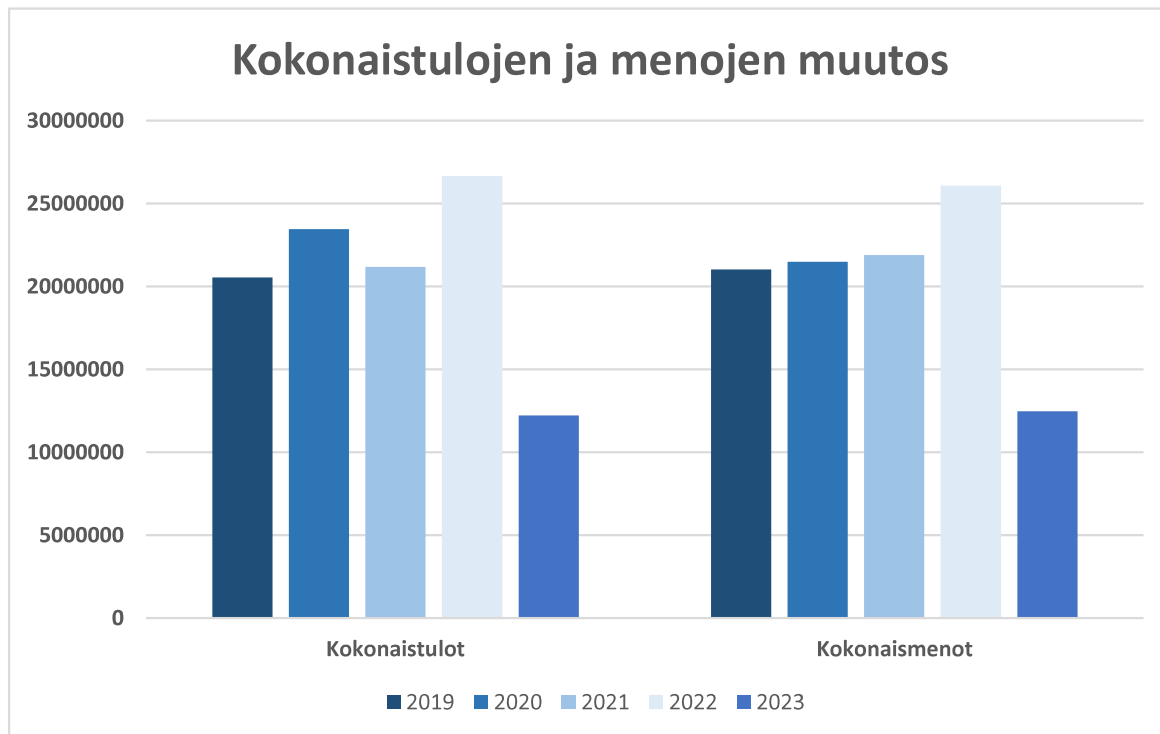
VASTATTAVAA	23 080 098,99	23 526 331,81	24 540 266,18
	=====	=====	=====

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	56 %	52 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	87 %	56 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	5 036 €	3 846 €
Kertynyt yli-/alijäämä €/as	2 191 €	1 637 €
Lainakanta 31.12., 1000 €	8 750	9 950
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 808 €	4 236 €
Lainat ja vastuut, 31.12. 1000 €	9 903 €	9 671 €
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 309 €	4 628 €
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	99	134
Asukasmäärä	2 298	2 349

2.4 KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT 2023

TULOT	€	%	MENOT	€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 591 698	21,23	Toimintakulut	-9 467 698	75,91
Verotulot	5 217 239	42,73	- Valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	3 832 556	31,39	Korkokulut	-258 059	2,07
Korkotuotot	64 713	0,53	Muut rahoituskulut	-201 938	1,62
Muut rahoitustuotot	351 755	2,88	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	0	0,00	Tulorahoituksen korj.erät		
Tulorahoituksen korj.erät			+/- Pakollisten var. muutos		
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	6 159	0,05	- Käyttöomais. myyntitap.		
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet invest.men.	55 000	0,45	Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 344 940	10,78
Käyttöomaisuuden myyntitulo-			Rahoitustoiminta		
lot	8 878	0,07	Antolainasaamisten lisäyks.		0,00
Rahoitustoiminta			Pitkäaikaisten lainojen väh.	-500 000	4,01
Antolainasaam. vähennykset	35 740	0,29	Lyhytaikaisten lainojen väh.	-700 000	5,61
Pitkäaik. lainojen lisäys	0	0,00	Oman pääoman vähennyks.		
Lyhytaikaisten lainoj. lisäys	0	0,00	Kokonaismenot yhteensä	-12 472 634	100,0
Oman pääoman lisäykset	46 465	0,38			
Kokonaistulot yhteensä	12 210 203	100,0			

2.5 KONSERNIN TOIMINTA

Kunnanvaltuusto on 17.12.2018 hyväksynyt 1.1.2019 voimaan tulleen konserniohjeen, jossa todetaan kuntakonsernin operatiivinen johtaminen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen velvollisuudet emoyhteisöön nähden. Samoin 1.1.2020 voimaan tulleessa, sekä vuoden 2022 aikana päivitetystä ja 1.8.2022 voimaan tulleessa hallintosäännössä todetaan, että kunnan konsernijohtoon kuuluu kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja osastopäälliköt vastuualueensa yhteisöjen osalta (Hallintosääntö § 10).

Evijärven kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

• Evilämpö Oy	100 %
• Kiinteistö Oy Evijärven kunnanvirasto	80 %
• Asunto Oy Evijärven Tervahauta	100 %
• Asunto Oy Nykälänaho	100 %
• Asunto Oy Kultalahti	100 %

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteyseritystä ja osakkuuseritystä.

Kunta on osakkaana seuraavissa yhteisöissä:

- Järvinet Oy
- Ab Ekorosk Oy

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä:

- Etelä-Pohjanmaan liitto
- Järviseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymä (JAMI)

Konsernitaseeseen on yhdistelty yllä mainitut tytäryhtiöt ja kuntayhtymät.

Keskinäinen omistus sekä saatava- ja velkasuhteet on eliminoitu nimellis- eli pariarmomenetelmällä.

Kiinteistö Oy Evijärven Kunnan Virastotalon osalta on ulkopuolisten omistama vähemmistön osuus esitetty erillisenä eränä suosituksen mukaisesti.

Kaikille kunnan 100 % omistamille yhteisöille (Evilämpö Oy, Asunto Oy Evijärven Tervahauta, Asunto Oy Nykälänaho ja Asunto Oy Kultalahti) laadittiin vuoden 2019 talousarviovalmistelussa mittarit ja tavoitteet. Niiden toteutuminen arvioidaan ja raportoidaan tilinpäätöksissä vuodesta 2019 alkaen. Asuntoyhtiöissä tehtiin kunnossapitosuunnitelman mukaisia korjaus- ja kunnostustöitä.

Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Evijärven kunnan kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on määräysvalta: Evilämpö Oy (100 %), Kiinteistö Oy Evijärven kunnanvirasto (80 %), As. Oy Evijärven Tervahauta (100 %), As. Oy Nykälänaho (100 %), As. Oy Kultalahti (100 %).

Kunta on myös osakkaana Järvinet Oy:ssä ja Ab Ekorosk Oy:ssä. Lisäksi kunta on mukana seuraavissa kuntayhtymissä: Etelä-Pohjanmaan liitto, Järviseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymä (JAMI).

Evilämpö Oy on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on tuottaa ja jakaa kaukolämpöä Evijärvellä paikallisesti, käyttö- ja toimitusvarmasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Evilämpö Oy:n tavoitteet on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Toiminnan taloudellisuus ja kannattavuus	- Evilämpö Oy toimii taloudellisesti ja kannattavasti	- Tilikauden tulos on voitollinen	- Tilikauden voitto 11 670,92 €
Tyytyväiset asiakkaat	- Evilämmön toiminta on laadukasta ja keskeytyksetöntä. Asiakastytyväisyyttä mitataan säännöllisesti	- Asiakastytyväisyyskysely säännöllisesti	- Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu vuonna 2023 - Lämmöntoimituksesta ei ole tullut negatiivista palautetta
Uuden lämpölaitoksen suunnittelu	- Uusi lämpölaitos suunnitellaan vuonna 2023	- Suunnittelu valmistuu	- Laitoksen saneeraus on siirretty vuoteen 2024

As. Oy Evijärven Tervahauta on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain	- Asunto-osakeyhtiön keskimääräinen käyttöaste vuonna 2023 oli 47 %. Edellisenä vuonna 53 %
Turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastytyväisyyskysely	- Erillistä asukastytyväisyyskyselyä ei ole tehty. Asukastytyväisyyttä seurataan jatkuvasti teknisessä toimistossa asukkaiden raportoimien

			huomioiden mukaan ja asukasvaihtotilanteissa
--	--	--	--

As. Oy Nykälänaho on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain	- Asunto-osakeyhtiön keskimääräinen käyttöaste vuonna 2023 oli 72 % - Edellisenä vuonna 81 %
Turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely	- Erillistä asukastyytyväisyyskyselyä ei ole tehty. Asukastyytyväisyyttä seurataan jatkuvasti teknisessä toimistossa asukkaiden raportointien huomioiden mukaan ja asukasvaihtotilanteissa

As. Oy Kultalahti on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain	- Asunto-osakeyhtiön keskimääräinen käyttöaste vuonna 2023 oli 93 % - Edellisenä vuonna 98 %
Turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely	- Erillistä asukastyytyväisyyskyselyä ei ole tehty. Asukastyytyväisyyttä seurataan jatkuvasti teknisessä toimistossa asukkaiden raportointien huomioiden mukaan ja asukasvaihtotilanteissa

TYTÄRYHTIÖIDEN JA -YHTEISÖJEN KESKEISET TUNNUSLUVUT

	Tilikauden tulos (liikevoitto)	Tilikauden yli-/ alijäämä	Toimintatuotot/ toimintakulut, %
Evilämpö Oy	14 588,47	11 670,92	122
Kiinteistö Oy Evijärven kunnanvirasto	40,76	40,76	102
Asunto Oy Evijärven Tervahauta	5,52	5,52	97
Asunto Oy Evijärven Nykälänaho	20,85	20,85	131
Asunto Oy Evijärven Kultalahti	40,78	40,78	114
Etelä-Pohjanmaan liitto	2 002,89	2 002,89	102
Järviseudun ammatillisen koulutuksen ky (JAMI)	15 392,65	13 409,22	107
-	-	-	-

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA Euroa	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot	2 734 396	8 343 438
Toimintakulut	-10 080 974	-26 272 490
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	2 494
Toimintakate	-7 346 578	-17 926 558
Verotulot	5 217 239	9 163 043
Valtionosuudet	4 359 490	10 579 253
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	69 792	77 590
Muut rahoitustuotot	444 611	329 226
Korkokulut	-258 100	-99 762
Muut rahoituskulut	-201 989	-458 457
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	54 316	-151 402
Vuosikate	2 284 467	1 664 336
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 012 367	-1 230 635
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 012 391	-1 230 635
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	1 272 076	433 701
Tilinpäätössiirrot	-6 720	-11 981
Tilikauden verot	-4 901	-6 476
Laskennalliset verot	0	938
Vähemmistöosuudet	-8	6 035
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 260 447	422 217

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Toimintatuotot/toimintakulut, %	27 %	32 %
Vuosikate/Poistot, %	226 %	135 %
Vuosikate euroa/asukas	994 €	709 €
Asukasluku	2298	2349

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernirahoituslaskelma	TP 2023	TP 2022
Euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 284 467	1 664 336
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-4 901	-6 476
Tulorahoituksen korjauserät	-12 169	-25 757
Toiminnan rahavirta	2 267 397	1 632 103
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 372 751	-1 529 558
Rahoitusosuudet investointimenoihin	55 000	198 092
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	-3 498	1 485
Investointien rahavirta	-1 321 248	-1 329 981
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	946 149	302 121
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	49 615	15 365
Antolainauksen muutokset	49 615	15 365
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5 307 407
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-552 351	-630 425
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-700 000	-4 300 000
Lainakannan muutokset	-1 252 351	376 982
Oman pääoman muutokset	85 218	-270 987
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-710	-356
Vaihto-omaisuuden muutos	967	24 594
Saamisten muutokset	408 848	-219 666
Korottomien velkojen muutos	-734 939	289 860
Muut maksuvalmiuden muutokset	-325 833	94 431
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 443 350	215 791
RAHAVAROJEN MUUTOS	-497 202	517 913
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 163 360	9 033 636
Rahavarat 1.1.	8 660 562	8 515 724
Rahavarojen muutos	-497 202	517 913

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, €	-2 284 040	-4 784 156
Investointien tulo-rahoitus, %	173	125
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	122	86
Laskennallinen lainanhoitokate	2,22	1,01
Kassan riittävyys, pv	239	115
Kassastamaksut, €	12 466 164	28 799 076
Asukasluku	2 298	2 349

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023 (1000 €)	2022 (1000 €)
PYSYVÄT VASTAAVAT	13 207	17 007
Aineettomat hyödykkeet	194	276
Aineettomat oikeudet	61	149
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	132	127
Aineelliset hyödykkeet	12 783	16 389
Maa- ja vesialueet	1 587	1 671
Rakennukset	8 760	11 776
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 992	2 348
Koneet ja kalusto	166	464
Muut aineelliset hyödykkeet	0	10
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	278	120
Sijoitukset	231	342
Osakkuusyhteisöosuudet	0	65
Osakkeet ja osuudet	218	240
Muut lainasaamiset	0	24
Muut saamiset	12	13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	110	93
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 749	10 821
Vaihto-omaisuus	32	168
Saamiset	554	1 619
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	554	1 619
Rahoitusarvopaperit	6 754	6 567
Rahat ja pankkisaamiset	1 410	2 467
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 066 =====	27 921 =====

VASTATTAVAA	2023 (1000 €)	2022 (1000 €)
OMA PÄÄOMA	11 002	10 622
Peruspääoma	7 782	8 749
Muut omat rahastot	45	43
Ed. tilikausien ylijäämä	1 915	1 408
Tilikauden ylijäämä	1 260	422
VÄHEMMISTÖOSUUDET	532	566
POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	0	93
Muut pakolliset varaukset	0	93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	136	120
VIERAS PÄÄOMA	10 396	16 520
Pitkäaikainen korollinen vieras po	3 823	7 132
Pitkäaikainen koroton vieras po	0	14
Lyhytaikainen korollinen vieras po	5 025	6 059
Lyhytaikainen koroton vieras po	1 548	3 315
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22 066 =====	27 921 =====

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste %	50 %	40 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	84 %	59 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 176	1 830
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 382	779
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	8 848	13 192
Konsernin lainat, €/asukas	3 850	5 616
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	11 283	14 264
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 910	6 072
Konsernin lainasaam. 31.12., 1000 €	0	24
Kunnan asukasmäärä	2 298	2 349

3. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain 115 § 2. momentin mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnan vuoden 2023 tilinpäätöksessä ei ole kattamatonta alijäämää.

Pykälän 3. momentin mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tulos on **1 189 468,30 €** ylijäämäinen. Tuloksen käsittelyn järjestelyeriä ei ole käytetty.

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että tilikauden 2023 ylijäämä **1 189 468,30 €** kirjataan taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätileille.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

KUNNANHALLITUS

YLEISHALLINTO

Yleishallinto vastaa kunnan yleishallinnosta, talous- ja kehittämisspalveluista ja henkilöstöhallinnosta. Yleishallinnon tehtävänä on luoda edellytykset toimivalle ja joustavalle hallinnolle, talouden hoidolle ja palvelujen järjestämiselle.

Yleishallinnossa toimii neljä henkilöä: kunnanjohtaja, hallintojohtaja (26.6.2023 alkaen) hallintosihteeri (11.4.2023 alkaen), kehittäjäkoordinaattori ja toimistosihteeri (lokakuu 2023 asti).

Merkittävä määrä talous- ja tietohallinnon palveluista ostetaan ostopalveluina Järvinet Oy:stä, joka hoitaa mm. Evijärven kunnan kirjanpidon, palkanlaskennan ja ICT sekä tietosuojavastaavan palvelut. Evijärven kunta on yksi Järvinet Oy:n jäsenkunnista.

Toiminnassa huomioidaan, että yleishallintoa hoidetaan tarkoituksenmukaisesti sekä mahdollisimman taloudellisesti ja kustannustehokkaasti.

Vuonna 2023 talousarviossa varattiin kunnanhallituksen kustannuspaikalta jaettavaksi avustuksiin 19 000 euroa. 4H-yhdistykselle myönnettiin avustusta 18 000 euroa (17 500 € vuonna 2022). Kunta tekee hyvää ja tärkeää yhteistyötä Evijärven 4H-yhdistyksen kanssa ja kunnan avustus 4H:lle mahdollistaa osaltaan 4H-yhdistyksen monipuolisen toiminnan Evijärvellä.

Hyvän kirjanpitotavan mukaisesti kunnan taseessa olevista saatavista on poistettu vuoden 2020 ja sitä vanhemmat saatavat. Saatavien perintä kuitenkin jatkuu normaaliin tapaan.

Yleishallinto	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot	773 942	972 420		829 553	142 867
Tulot	138 884	22 000		155 456	-133 456
Netto	635 058	950 420		674 097	276 323

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot	55 933	51 560		48 477	3 083
Tulot	9 500	9 500		9 500	0
Netto	46 433	42 060		38 977	3 083
Poistot	3 534	3 430		4 030	-600

MUUT PALVELUT

Muut palvelut sisältävät elinkeinotoimen ja hankerahoituksen, maaseutuelinkeinotoimen, talous- ja velkaneuvonnan sekä jaettavat kustannukset. Elinkeinotoimen alla oli myös määrärahavaraus kylien kehittämisrahalle (30.000 €).

Elinkeinotoimen alaisilla toimenpiteillä kunta edesauttaa kunnan elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämistä. Kuntastrategiaan ja sen toimenpideohjelmaan liittyen tehdään aktiivisesti kehittämistoimenpiteitä. Kuntaa kehitetään myös monilla kehityshankkeilla.

Elinkeinojen kehittämisessä kunta tekee hyvää ja tiivistä yhteistyötä Evijärven yrittäjien kanssa. Yhteistyössä järjestetään erilaisia tapahtumia ja edistetään evijärveläisten nuorten kesätyöllistymistä. Nuorten kanssa tehtävässä yhteistyössä on vahvasti mukana myös Evijärven 4H.

Vuonna 2023 kunnanvaltuusto teki päätöksen, että Evijärven kunta ostaa osakkuuden Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelu Oy:stä hankkimalla JPYP:n osakkeita. Evijärven kunta sitoutuu JPYP:n toimintaan ja vuosittaiseen toimintarahoitukseen sen seuraavaksi sopimuskaudeksi.

Toimintarahoitus sisältää elinkeinopalvelut alkavien yritysten osalta sekä toimivien yritysten kasvu- ja kansainvälistymispalvelut. Kaikki elinkeinoneuvontaa tekevät JPYP:n toimihenkilöt palvelevat Evijärven yrityksiä palvelutarpeen mukaan. Kunnan edustajina JPYP:n hallituksessa ovat kunnanjohtaja ja yksi luottamushenkilö.

Elinkeinotoimen alla järjestettiin kunnan ja yrittäjien yhteistyönä aamukahvit ystävänpäivänä 14.2.2023 TuuHetissa ja 5.9.2023 yrittäjänpäivänä Mäntyhovissa. Evijärven markkinat järjestettiin 1.7.2023. Evijärvi tuottaa -tapahtuma toteutuu joka toinen vuosi, joten se järjestetään seuraavan kerran 7.9.2024 yhteistyössä Evijärven Yrittäjien ja Järjestöalo Seinäjoen kanssa. Perinteinen Joulunavaus oli 24.11.2023. Elinkeinoelämää tukevaa yhteistyötä tehtiin vuonna 2023 paljon myös alueellisesti esimerkiksi Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n, Etelä-Pohjanmaan ELY -keskuksen ja TE-Palveluiden kanssa. Evijärveläisten yritysten kanssa tehtiin edelleen vuonna 2023 paljon hyvää yhteistyötä sotaa paenneiden ukrainalaisten työllistymiseksi.

Järjestöystävällisessä kunnassa ja maakunnassa toimii aktiivisia eri alojen järjestöjä, jotka tekevät monipuolista yhteistyötä kunnan ja maakunnan kanssa. Järjestöystävällinen Evijärvi mahdollistaa asukkaiden aktiivisen osallistumisen. Yhteistyössä yhdistysten ja järjestöjen kanssa järjestetään erilaisia tapahtumia ja tempauksia. Kunta tarjoaa järjestöjen käyttöön maksuttomia tiloja. Yhdistysten ja järjestöjen edustus kunnan työryhmissä ja toimielimissä tukee osallisuutta. Kunta tunnistaa ja tunnustaa järjestöt tasavertaisina kumppaneina. Evijärven kunta on nimennyt järjestöyhdyshenkilöksi kehittäjäkoordinaattorin, joka osallistuu myös maakunnalliseen järjestöyhteistyshenkilöverkoston toimintaan.

Evijärvi-viikkoa vietettiin 28.6-9.7.2023. Evijärvi-viikon monipuolinen ohjelma toteutettiin yhteistyössä yhdistysten ja yhteisöjen kanssa.

Landemia -hankkeen toimenpiteenä jokaiseen kylään valitut kyläkummit pääsivät aloittamaan toimintansa. Kyläkummien kanssa yhteistyössä viritettiin uusien kyläläisten tervetulo-paketit.

Vuoden 2023 aikana käytettiin hankerahoitukseen 34.000 €. Yhdistysten on mahdollista hakea omille hankkeilleen kunta-/hankerahoitusta ja alkupääomaa. Nämä mahdollistavat järjestöille ja muille toimijoille hankkeiden toteutuksen. Kunta seuraa annettujen alkupääomien käyttöä ja hankkeiden tilannetta säännöllisesti. Alkupääoma maksetaan kunnalle takaisin hankkeen päättymisen ja maksatusten jälkeen. Alkupääomalainoista on tehty velkakirjat. Hankkeiden valmisteluun ja toteutukseen liittyen on tehty tiivistä hankeyhteistyötä monien eri tahojen kesken.

Elinvoimainen Evijärvi –hanke päättyi virallisesti 30.6.2018. Hankkeella parannettiin keskustan alueen yrittäjien kilpailukykyä sekä ratkaisuita keskustan alueen toiminnallisuuden ja viihtyvyyden parantamiseen. Hankkeessa syntyneitä ideoita hyödynnetään kunnan toiminnassa ja kehittämisessä. Tuloksia on hyödynnetty mm. rantaraitin ja puistikon suunnitte-

lussa. Elinvoimainen Evijärvi-hankkeelle on myönnetty hankkeen aikana vuonna 2017 alkupääomaa. Alkupääomallainan loppuosan takaisinmaksusta on erikseen sovittu Evijärven Yrittäjien kanssa.

Evijärven kunta on tehnyt hankeyhteistyötä myös Järvi-Pohjanmaan Yrityspalveluiden/JPYP:n (kehittämishankkeita), Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksen/Maakuntakorkeakoulun, Etelä-Pohjanmaan yrittäjien (Omistajanvaihdoshanke), Seamkin (Maakuntakorkeakoulutoiminta) ja Seinäjoen koulutus kuntayhtymän (Ohjaamo-hanke) kanssa.

Evijärven kunta osallistui vuonna 2023 alueelliseen Fokustuu työllisyshankkeeseen, mikä toimii Evijärven, Isonkyrön, Kauhavan, Lappajärven, Lapuan, Seinäjoen, Ilmajoen, Kurikan ja Suupohjan alueella. Hankkeessa tehdään tiivistä, moniammatillista yhteistyötä asiakkaan työllistymistä tukevien tahojen kanssa ja koordinoidaan tarvittavat palvelut sekä luodaan niistä tarpeen mukainen palvelukokonaisuus. Hankkeen rahoitus tulee TE-hallinnolta.

Aisaparille on maksettu kuntarahoitusosuuksia 5,25 €/kuntalainen, vuonna 2023 yhteensä 12.731,26 euroa.

Nuorten kesätyötukea haettiin ja myönnettiin määrärahan mukaisesti kahdeksalle yritykselle evijärveläisten nuorten kesätyöllistämistä vuonna 2023. Evijärvellä on myös 4H toiminnan kautta vahva tuki nuorille 4H yrittäjyyteen. Evijärven kunta panostaa nuorten työllistymiseen ja yrittäjyyteen lisäksi 4H yrityssetelin avulla. 4H yritysseteli on 150 € / yritys ja seteleitä jaetaan viidelle yritykselle / vuosi = 750 € / vuosi. Tukimuotoa haki ja myönnettiin vuonna 2023 yksi 4H yritysseteli 150€.

Jäsenmaksuja on maksettu vuonna 2023 elinkeinotoimen alta Suomen Yrityskummeille, Kraatterijärven toimijat ry:lle, Etelä-Pohjanmaan Uusyrittäjäkeskukselle, Eteläpohjalaiset kylät ry:lle ja Etelä-Pohjanmaan kauppakamarille. Kuntaosuus maksettiin myös Viexpo Oy:lle. Uusyrittäjäkeskus Neuvoa-Antava antaa yritysneuvontaa aloittaville ja jo toimiville yrityksille. Yrityskummeista yrittäjät voivat saada tukea ja sparrausta yritystoiminnan tueksi. Kraatterijärven Toimijat ry kehittää matkailutoimintaa seudullisesti. Kunnan ohella Kraatterijärven toimijat ry:n jäsenenä on Evijärveltä matkailualan toimijoita.

Alla taulukko hankkeista, kumppanuuksista ja jäsenyyksistä.

HANKKEEN NIMI	HALLINNOIJA	HANKEAIKA	KUNTAOSUUS EVIJÄRVI
Leader Aisapari	Aisapari	2021-2028	5,25€ / asukas
PK-Yritysten maakunnallinen omistajanvaihdospalvelu	Etelä-Pohjanmaan yrittäjät	2021-2023	833€ / vuosi
EPANET korkeakouluverkoston koordinoinnin jatkorahoitus	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	2022-2024	3 321 €/vuosi
Ruokaketjun kestävän uudistumisen tutkimusjohtaja	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	1.8.2020-31.7.2025	200€/vuosi,
VETOVAIKUTTAVAA ELINTA-PAOHJAUSTA JA TYÖVALMENNUSTA	Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	1.8.2020 - 31.7.2023	483,14/vuosi
VETO+ VAIKUTTAVAA ELINTA-PAOHJAUSTA JA TYÖVALMENNUSTA	Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	2023-2026	308€/2023
Osallistuminen kalatalouden toimintaryhmään / kuntaraha	Kantri ry /Leader Aisapari	Ohjelmakausi 2021 - 2027	443 €
Uuden teknologian mahdollisuudet	Alavuden kehitys Oy	1.3.2023-28.2.2025	3 299 €
Welcome2EP -hanke	Kurikan kaupunki	1.9.2022 - 31.8.2023	884 - 1434 €
Kasvuyrittäjyyden vahvistaminen Järvi-Pohjanmaalla	Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	31.8.2022-31.8.2023	1864€

SEUTUrekry - Kansainvälisten rekrytointien tukeminen ja yritysten rekrytointivalm. Kehittäminen -hanke	Järvi-Pohjanmaan Yritys-palvelu Oy	1.1.2022 - 30.6.2023	2503 €
KYMPPI-valmisteluhanke	Kauhavan kaupunki	1.8.2023-31.12.2024	301,66/2023
Metsätalous ja tuulivoima -hanke	Suomen Metsäkeskus	1.11.2023-2026	1 000 €
Aluehistorian ja kulttuuriperinnön professori	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	1.1.2022 - 31.12.2026	430 €/vuosi
Pienten ja keskisuurten yritysten liiketoiminnan kehittäminen	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	1.1.2023-31.12.2027	280€/vuosi, yhteensä 1400€
Kesätyöllistämistuki	Kunnanhallitus	2023	2000€
Kylien kehittämistä	Kunnanhallitus	2023	30 000€
Evijärven kunnostushanke	investointiohjelma	2023	50 000€
Fokustuu -työllisyysuhanke	Buusti Ry	1.1.-31.12.2023	työresurssi
Kumppanuudet			
4H Yhdistys			
Jäsenyyksiä			
Maakuntakorkeakoulu	Seinäjoen amk		Asukasperusteinen ehdollinen päätös
Järviseudun kesäasukasyhteistyö	Järviseudunsanomien		Jäsenmaksu vuosittain
Kraatterijärven toimijat Ry			Jäsenmaksu vuosittain
Evijärvi-mobiilisovellus	APPSIU Oy		Jäsenmaksu vuosittain
Suomen yrityskummit RY			Jäsenmaksu vuosittain
Etelä-Pohjanmaan uusyrityskeskus			Jäsenmaksu vuosittain
Eteläpohjalaiset kylät RY			Jäsenmaksu vuosittain
Aisapari RY			Jäsenmaksu vuosittain
Proagria			Jäsenmaksu vuosittain
Pohjanmaan vesi ja ympäristö RY			Jäsenmaksu vuosittain
Ähtäväjoen säännöstelytoimikunta			Jäsenmaksu vuosittain
Ähtävänjokirahasto			Jäsenmaksu vuosittain
Ähtäväjoen neuvottelukunta			Jäsenmaksu vuosittain
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys			Jäsenmaksu vuosittain
Aluekehitys RY perustajajäsen			Jäsenmaksu vuosittain
Osuuskunta Viexpo			Kuntaosuus vuosittain
Foodwest Oy			Jäsenmaksu vuosittain
OY Pohjanmaan biokaasu- Österbottens biogas Ab			Jäsenmaksu vuosittain
Keski-Pohjanmaan konservatorio / kannatusyhdistys			Jäsenmaksu vuosittain
Etelä-Pohjanmaan digituen verkostonhanke			Työpanos
Järvilakeuden kansalaisopisto			Jäsenmaksu vuosittain
Suomen kuntaliitto Ry			Jäsenmaksu vuosittain
Etelä-Pohjanmaan kauppakamari			Jäsenmaksu vuosittain

Evijärven kunta edistää matkailua yhteistyössä matkailualan toimijoiden kanssa seutu- ja maakunnallisissa verkostoissa ja hankkeissa. Vuonna 2023 jatkui Kesäasukasyhteistyö yhdessä Lappajärven kunnan, Vimpelin kunnan ja Järviseudunsanomien kanssa. Kaikkien kuntien yhteinen kesäasukasilta järjestettiin Lappajärvellä kesäkuussa 2023.

Evijärven kunnan viestinnällä edistetään Evijärven asemaa turvallisena ja viihtyisenä asuin-ympäristönä, jossa on vahva yhteisöllisyys sekä hyvää elämää, terveyttä ja hyvinvointia tukevat ketterät palvelut. Avoin ja vuorovaikutukseen perustuva viestintä sekä toimintakulttuuri kannustavat asukkaita ja kunnan henkilöstöä sekä luottamushenkilöitä markkinoimaan kuntaa positiivisesti hyvänä paikkana asua, elää, yrittää ja vierailla. Viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla palveluita ja toimintaa voidaan kehittää asiakastarpeita vastaaviksi. Viestinnällä myös rohkaistaan ja ohjataan ihmisiä uusien asiointi- ja palvelutapojen käyttöön. Evi-

järven kunnan pääasialliset viestintäkanavat vuonna 2023 olivat kunnan nettisivut, Facebook, Youtube ja Järviseudunsanomat -paikallislehti. Kunnanvaltuuston kokoukset striimataan Youtube -kanavalle.

Maahanmuutto- ja kotouttamistyötä jatkettiin hyvien käytäntöjen ja yhteisen Järviseudun kotouttamisohjelman mukaisesti vuonna 2023. Maahanmuuttotyön arjen neuvontaan on ollut palkattuna määräaikainen työntekijä. Ohjausta ja muuta neuvontaa toteutettiin kiinteässä yhteistyössä vastaanottokeskuksen, maahanmuuttoviraston, Te-Palveluiden ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Maahanmuuttoviraston kuntamalli päättyi 31.12.2023. Suurin osa suojeludirektiivin mukaisella oleskeluluvalla Evijärvellä asuvista ukrainalaisista haki vuoden vaihteeseen mennessä kotikuntaa ja heistä tuli kuntalaisia. Vastaanottokeskuksen palvelut loppuivat heidän osaltaan. Vastaanottokeskusten asiakkaina jatkavat henkilöt muuttivat vastaanottokeskuksen osoittamiin tiloihin.

Maataloustoimi hoiti osaltaan EU:n ja kansallisen maataloustukipolitiikan toimeenpanon. Vuodesta 2013 lähtien maataloushallinto on hoidettu Kauhavan yhteistoiminta-alueen toimesta. Tehdyn sopimuksen mukainen vuosittainen sopimuksen toteutumisen tarkistus on tehty ja todettu sen toteutuneen.

Maaseutuhallinto

Neuvonta- ja kehittäminen:

Uuden EU-rahoituskauden tukiehtoihin keskittyneet koulutukset suunniteltiin ja pidettiin osin yhdessä ELY-keskuksen maaseutuosaston kanssa. Kauhavan koulutuksissa saatiin paikan päälle 600 viljelijää. Kauhavan maaseutuhallinnon neljässä tilaisuudessa oli 450 hlö ja lisäksi 150 hlö saatiin sidosryhmien kahteen tilaisuuteen, joissa oltu kouluttajana mukana. Lisäksi on jaettu viljelijöille linkkiä maakunnassa videoituihin tukikoulutuksiin, jossa toisessa oli helmikuussa ennakkomateriaalia ja huhtikuussa lopullista materiaalia. Helmikuun videon maakunnassa katsoi vajaa 3000 hlö ja huhtikuun koulutuksesta tehty vastaava keräsi yhteensä yli 5000 katsontakertaa.

Noiden edellä mainittujen koulutusten lisäksi on eläin- ja erikoiskasvitukien osalta tehty ELY-keskuksen kanssa koulutusvideoita, joiden linkkiä jaettiin viljelijöiden käyttöön. Viljelijöitä on tiedotettu säännöllisesti viikoittain uusista tukiohjeista. Oikean tiedon välittämisen vaativuutta on lisännyt kesken kevään muuttuneet tulkinnat, jotka kaikki on mahdollisimman nopealla aikataululla välitetty viljelijöiden tiedoksi. Uusien tukien hakemisen osalta on osasta jouduttu soittamaan, jotta tuet eivät jäisi hakematta.

Tarhausalaan on viime vuosina vaikuttaneet useat toimintaympäristön haasteet, kuten korona, Ukrainan sota ja lintuinfluenssa. Sovittiin tarhausalan yhteisen tapaamisen perusteella, että Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto ja Kauhavan kaupunki tekevät yhdessä selvityksen, jossa haastateltaisiin kaikki maakunnan vajaa 100 turkistarhaajaa. Kerätyn tiedon pohjalta lähdettiin valmistelemaan tarhaajien tarpeiden mukaista hanketta. Hankkeen on tarkoitus toimia sparraajana.

Valmisteltiin yhteistyössä tarhaajien ja FIFUR:in edustajan kanssa Tarhausalan tuki- ja kehittämishanke, jonka tavoite on:

1. tarjota tarhaajille vertaistukea haasteellisessa tilanteessa, oli päätös sitten jatkaa tarhaus-toimintaa tai kehittää uutta liiketoimintaa
2. edistää tarhaajien yrittäjäosaamista ja tarjota tarvittavaa koulutusta nykyisen liiketoiminnan kehittämiseen ja

3. tarjota tarhaajille mahdollisuuksia uuden liiketoiminnan suunnitteluun ja monipuolistamiseen

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 100 000 €, johon on haettu rahoitusta omaehtoisena AKKe-rahoituksena. Hankeaika 1.3.2024 - 31.5.2025 ja hankkeen toteutusalue Etelä-Pohjanmaa. Hankehakemus jätettiin Etelä-Pohjanmaan liittoon 19.12.2023.

Maaseutuviranomaistoiminta:

Kaikki tukihakemukset, oli mahdollista vuonna 2023 jättää vain sähköisesti. Evijärvellä tukihakemuksen jätti 110 tilaa (vähennys 8 tilaa/- 6,7%). Yhteensä Kauhavan maaseutuhallinnossa hakemuksen jätti 983 tilaa. Uuden vaativia ehtoja sisältävän rahoituskauden aloitus näkyy nyt tilamäärissä ja vähentää tilamäärää, normaalia vuotta enemmän. Rahoituskausi sitoo viljelijät toimenpiteisiin aina 5-7 vuodeksi, joten monesti tilat suunnittelevat toimintansa tuoksi ajaksi. Sen vuoksi aiottu lopettaminen suunnitellaan rahoituskauden loppuun. Normaali vuonna tilojen vähennys 1,5 - 2,5 %:n paikkeilla.

Tiedotusta ja asiakaskohtaista tukineuvontaa on tehty enenevässä määrin sähköpostin ja puhelimen avulla, asiakkoista muistutusta tehtiin jokaisen tukihaun päätteeksi. Tiedotus-tarve on ollut runsasta. Paljon puhelinneuvontaa Vipun (tukien hakuohjelma) ja Vipu mobiiliin osalta. Uutena aloitetun sateliittivalvonnan huomautuksiin vastatakseen viljelijöiden tuli ladata älypuhelimiiin Vipu -mobiili. Se on Viljelijän ja hallinnon väliseen tiedonvaihtoon toteutettu sovellus, jolla seurataan tukiehtojen toteutumista sekä otetaan pyynnöstä kuvia lohkoista. Kuvilla vahvistetaan vaaditut toimet tehdyksi.

Muut palvelut	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot	195 502	264 020		241 783	22 237
Tulot	27 564	500		678	-178
Netto	167 938	263 520		241 105	22 415

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot		0			0
Tulot	88 450	83 340		79 115	4 225
Netto	-88 450	-83 340		-79 115	-4 225

Valtuustotason tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Vakaan ja tasapainoisen kuntatalouden varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnitelmallisella ja kustannustehokkaalla toiminnalla varmistetaan tasapainoinen kuntatalous - Talouden vuosikellon mukainen toiminta, sekä kattava ja säännöllinen talousraportointi - Taloudellisesti kestävä investointiohjelma, jossa huomioidaan myös hankkeiden käyttökustannukset 	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnittelukaudella tilikauden tulos ylijäämäinen - Talousraportoinnin toteutuminen - Investointien toteutumisen seuranta talousraportoinnin yhteydessä 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilinpäätös 2023 on ylijäämäinen, talousarvio 2024 on ylijäämäinen. - Kattava ja säännöllinen talousraportointi on toteutunut suunnitellun vuosikellon mukaisesti. - Talousraporteissa on investointien toteuma
Omistajapolitiikan ja konserniohjauksen tehostaminen ja varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan edustajat toimivat edustamissaan orgaaneissa aktiivisesti kunnan kokonaisedun mukaisesti - Kunnan edustajat informoivat kuntaa konserniohjeen mukaisesti yhteisön toiminnasta sekä noudattavat mahdollisia erikseen annettavia ohjeita - Toiminnan mittareiden kehittäminen kaikilla toimialueilla ja kuntakonsernissa - Omistajapoliittisten ohjeiden valmistelu - Sijoitustoiminnan periaatteiden päivittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Vastuulliset edustajien valinnat sekä sujuva tiedonkulku - Selkeät ja halutun tavoitteen saavuttamista tukevat mittarit - Omistajapoliittisten ohjeiden sekä sijoitustoiminnan periaatteiden päivitysten hyväksyminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Omistajaohjaus on toteutunut suunnitellusti. Valitut kunnan edustajat ovat toimineet kunnan omistajaohjaajina sekä edunvalvojina niin, että kunnan kokonaisuus toteutuu. - Mittaristoja ja raportointia on kehitetty tilinpäätös kertomuksessa - Omistajapoliittisten ohjeiden sijoitustoiminnan periaatteiden valmistelu on kesken.
Laadukas asioiden valmistelu ja päätöksenteko	<ul style="list-style-type: none"> - Asioiden huolellinen valmistelu sekä laadukas ja oikeellinen päätöksenteko - Asianhallintaohjelmiston käytön laajentaminen päätöksenteon tueksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Valituselimissä kumoutuneiden päätösten määrä - Käyttöön otetun asianhallintaohjelmiston laajempi hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Asioiden huolellinen valmistelu sekä laadukas ja oikeellinen päätöksenteko ovat toteutuneet - Asianhallintaohjelmiston käyttö asteittainen käyttöönotto on toteutunut.
Kuntastrategian toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntastrategian linjausten huomioiminen valmistelussa ja päätöksenteossa - Strategiaa toteutetaan päätöksenteossa sekä toimenpideohjelmalla (TPO) - Kuntastrategian ohjausryhmä seuraa ja arvioi strategian sekä toimenpideohjelman toteutumista ja valmistele uuden toimenpideohjelman hallituksen päätettäväksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategian toteutuminen, uuden TPO:n valmistuminen ja toteutuminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntastrategiaa on toteutettu päätöksenteossa ja toimenpideohjelmalla (TPO) - Uusi TPO on valmisteltavana
Aktiiviset ja osallistuvat kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistumismahdollisuuksia on tarjolla kaikenikäisille kuntalaisille 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimiva hallitus, valtuusto ja lautakunnat - Kunta mahdollistaa nuorisovaltuuston sekä 	<ul style="list-style-type: none"> - Kylien kehittämisrahaa on haettu aktiivisesti ja myönnetty monien eri toimijoiden hankkeisiin.

	<ul style="list-style-type: none"> - Kylien kehittämisrahalla aktivoidaan koko kuntaa, kaikkia kyliä ja toimijoita - kyläkummitoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> - vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan - Kunnan ja kylien hankkeet 	<ul style="list-style-type: none"> - Nuorisovaltuusto ja yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto toimivat vuonna 2023. - Hanketoiminta on aktiivista - kyläkummitoimintaa on tuettu
--	--	--	--

Kunnanhallitus	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot	969 443	447 500		373 672	73 828
Tulot	166 448	0		127 448	-127 448
Netto	802 995	447 500		246 224	201 276

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot	55 933	13 340		12 302	1 038
Tulot	97 950				0
Netto	-42 017	13 340		12 302	1 038
Poistot	3 534	3 430		4 030	-600

TERVEYDENHUOLTO (Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto)

Vuoden 2023 terveydenhuollon toteutumaan sisältyy Seinäjoen kaupungilta ostettavat ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut. Seinäjoen kaupungin tuottaman ympäristöterveydenhuollon toteutuma oli 64.696€ (v.2022, 58 499 €). Kustannukset nousivat noin 10,6 prosenttia edellisestä vuodesta.

Muilta osin terveydenhuollon järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Terveydenhuolto	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot	5 239 215	75 000		64 696	10 304
Tulot					
Netto	5 239 215	75 000		64 696	10 304

SOSIAALITOIMI (lasten kotihoidon tuet)

Kunnan suoraan maksamat lasten kotihoidon tuet olivat 93.204 €. Vastaava luku vuonna 2022 oli 108.080 euroa.

Muilta osin sosiaalipalveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Sosiaalitoimi	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	Poikkeama
Menot	5 651 562	100 000		93 204	6 796
Tulot					
Netto	5 651 562	100 000		93 204	6 796

SIVISTYSTOIMI

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, perus- ja lukio-opetuksesta, koululaisten iltapäivätoiminnasta, musiikkitoiminnasta (konservatorio), ammatillisesta- ja aikuiskoulutuksesta (kansalaisopisto) sekä kirjasto-, kulttuuri-, museo-, liikunta- ja nuorisotoiminnasta ja ehkäisevästä päihdetoiminnasta.

Toimintavuonna 2023 sivistystoimen menot olivat 6 270 809 euroa. Menot ylittyivät 346 859 euroa ja tulot ylittyivät 118 095 € euroa, nettoylitys on 228 764 euroa. Menojen ylitys johtuu yleisestä hintojen ja maksujen noususta sekä kuluista, joita ei ole voitu ennalta ennustaa. Sivistystoimen hallinnon kulut poistoinen olivat 210 563 €. Kulut on vyörytetty kustannuspaikoille henkilöstökulujen suhteessa.

Sivistystoimen bruttomenot asukasta kohden ovat 2 729 € (2 430 euroa vuonna 2022 ja 2 293 euroa vuonna 2021).

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen palvelut on ostettu Kauhavan kaupungilta. Toimintaan tarvittavat tilat ja tilojen osalta tarvittava henkilöstö, talonmiespalvelut ja siivous on kunnan omaa toimintaa. Päiväkodilla on ollut kaksi toimipistettä, Tuulentuvan yksikkö koulukeskuksen alueella ja satelliittiryhmä Sateenkaari Vasikka-aholla Tervahaudan rivitalossa kesään 2023 asti. Kesällä 2023 uusi päiväkotirakennus valmistui Tuulentuvan päiväkotiyksikön ensimmäisen rakennuksen viereen. Tuulentuvan päiväkotiyksikkö on muodostunut kesästä 2023 alkaen kahdesta rakennuksesta ja sijainti on koulukeskuksen alueella.

Päiväkotit Tuulentuvan ateriat on valmistettu Evijärven keskikoulun keittiössä.

Varhaiskasvatuspalvelua on ostettu kahdelle ruotsinkieliselle lapselle Kruunupyyn kunnalta. Pedersören kunnalle on myyty varhaiskasvatuspalvelua kahdelle lapselle.

Varhaiskasvatuksen kulut olivat 1 092 855 euroa. Talousarvioon nähden varhaiskasvatuksen kulut perhepäiväkotien osalta alittuivat 20 129 euroa ja päiväkodin osalta ylittyivät 124 364 euroa. Varhaiskasvatuksen kulut olivat 14 193 € hoitolasta kohden (2022 vuonna 8 173 euroa, 2021 vuonna 11 076).

Perhepäivähoidossa on ollut yhteensä 19 lasta (2022 vuonna 41) ja päiväkotiyksikössä yhteensä 58 lasta 31.12.2023 tilanteen mukaan (71 vuonna 2022). Perhepäivähoitajia oli heinäkuun loppuun asti 6 ja elokuun alusta heitä oli 5 kappaletta. Päiväkotit Tuulentuvassa on toiminut 4 toimintaryhmää elokuun alusta alkaen, 2 yli 3-vuotiaiden ryhmää ja 2 alle 3-vuotiaiden ryhmää. Tuulentuvassa järjestetään myös vuorohoitoa, vuorohoitoa tarvitsevia lapsia oli keskimäärin 16 kuukaudessa toimintavuoden aikana (2022 vuonna 13).

Esikoulua täydentävää varhaiskasvatusta on järjestetty omana toimintana Kirkonkylän koulussa. Särkikylän koulun esikoululaiset ovat sitä tarvitessaan voineet osallistua koululaisten iltapäivätoimintaan tai hakea paikkaa varhaiskasvatuksesta. Esikoulua täydentävään varhaiskasvatukseen osallistui kevätlukukaudella 13 ja syyslukukaudella 11 lasta. Esikoulua täydentävän varhaiskasvatuksen bruttokustannukset sitä käyttävää lasta kohden olivat 1 112 € (vuosi 2022 1 040 €).

Syntyneet:

vuosi	syntyneet
2018	26
2019	18
2020	17
2021	20
2022	16
2023	10
2024	8 (arvio neuvolasta, maaliskuussa 2024)
2025	17 (ennuste, Tilastokeskus)
2026	16 (ennuste, Tilastokeskus)

Varhaiskasvatus:

Perhepäiväkodit	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	249 880	238 000	217 871	20 129
Tulot				
Netto	249 880	238 000	217 871	20 129
Päiväkoti	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	665 527	750 620	874 984	-124 364
Tulot	10 366	5 000	11 086	-6 086
Netto	655 161	745 620	863 898	-118 278
Esikoulua täydentävä varhaiskasvatus	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	22 889	26 880	26 697	183
Tulot	5 125	3 500	5 823	-2 323
Netto	17 764	23 380	20 874	2 506

Perusopetus

Perusopetuksen menot olivat 3 853 027 € ja tulot 181 090 €. Perusopetuksen menot ylittivät 523 077 € ja tulot ylittivät 116 590 €, nettoylitys on 406 487 €.

Perusopetuksen bruttomeno asukasta kohden oli 1 677 € (2022 vuonna 1 531 €) ja oppilasta kohden 13 519 €. *(luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia, koska vertailuvuoden 2022 lukuihin sisältyi esikoulua täydentävä varhaiskasvatus).*

Alakouluja (luokat 0-6) on kaksi, Kirkonkylän koulu ja Särkikylän koulu. Entisen Lahdenkylän koulun oppilaat ovat Särkikylän koulussa valtuuston päätöksen mukaisesti siihen saakka, kunnes siirrytään yhteen kouluun.

Särkikylän koulussa opetusta on annettu kevät- ja syyslukukaudella yhdysluokkaopetuksena seuraavanlaisina opetusryhminä: esikoululaiset- 2.lk, 3.-4.lk ja 5.-6.lk. Ryhmäkoot ovat olleet keväällä 9- 23 oppilasta. Kirkonkylän koulussa opetusta on annettu vuosiluokkaopetuksena kaikilla luokilla esikoulusta kuudenteen luokkaan asti. Ryhmäkoot ovat vaihdelleet 10 - 23 oppilaan välillä. Kirkonkylän koulussa on toiminut 2 tupaluokkaa yleisen, tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden oppimisvaikeuksien ja koulunkäynnin tukemiseksi.

1-2 -luokkalaisille osoitettua iltapäivätoimintaa on järjestetty Kirkonkylän ja Särkikylän kouluissa. Aamupäivätoimintaa on järjestetty esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ryhmässä Kirkonkylän koulussa.

Evijärven keskikoulussa eli yläkoulussamme on kaikki kolme vuosiluokkaa jaettu kahteen opetusryhmään (oppilaita 10 – 20/luokka) sekä kevät- että syyslukukaudella. Joustavan perusopetuksen ryhmä eli Jopoluokka on toiminut kevätlukukaudella. Syyslukukaudella on toiminut 2 tupaluokkaa yleisen, tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden oppimisvaikeuksien ja koulunkäynnin tukemiseksi.

Opetushallitukselta saatiin avustusta koulun kerhotoimintaan ajalle 23.5.2022 - 31.12.2023 6 500 €. Hankkeen kuntaosuus on 1 950 €. Toinen kerhoavustus saatiin ajalle 12.5.2023 - 31.12.2024. Kyseinen avustus on 9 000 € ja sen kuntaosuus on 2 700 €.

Evijärven kunta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustusta 44 000 € esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023. Myönnetyn avustuksen enimmäisosuus avustettavan hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista on 80 %. Avustukselle on haettu ja saatu jatkoaikaa ja näin ollen käyttöaika on 30.6.2024 asti.

Evijärven kunta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtion erityisavustusta 40 000 € varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi (Kiritään kiinni ja opitaan rauhassa) vuosille 2022-2024. Myönnetyn avustuksen enimmäisosuus avustettavan hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista on 95 %. Käyttöaika on 26.10.2022 - 31.7.2024.

Evijärven kunta on ollut mukana Sitouttava kouluyhteistyö (Sitko) -hankkeessa, joka on ollut alueellinen yhteishanke, jossa Alajärven kaupunki on ollut hankehakijana ja -koordinoijana. Avustusaika on päättynyt 31.7.2023.

Yläkoulun oppilaat ovat osallistuneet Suomen Kulttuurirahaston rahoittamaan Taidetestaajat taidekasvatusohjelmaan.

Perusopetuksen (0 - 9 luokat) oppilasmäärät:

Koulu	kevätlukukausi	syyslukukausi
Kirkonkylän koulu	157	139
Särkikylän koulu	47	44
Keskikoulu	91	92
Yhteensä	295	275

Tuntikehys:

koulu	Tuntikehys 2021	Tuntia/oppi- las 2021	Tuntikehys 2022	Tuntia/oppi- las 2022	tuntikehys 2023	tuntia/op- pilas 2023
Alakoulut	345	1,8	351	1,7	356	1,8
Keskikoulu	220	2,5	220	2,4	225	2,5

Perusopetus	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	3 596 686	3 329 950	3 853 027	-523 077
Tulot	111 699	64 500	181 090	-116 590
Netto	3 484 987	3 265 450	3 671 937	-406 487

Lukio

Lukion menot olivat 705 893 € ja tulot 36 494 €. Lukion menot alittuivat 86 827 euroa ja tulot ylittivät 20 894 euroa, nettoalitus 107 721 euroa. Kustannukset sisältävät lukion toimintaan kohdistuneet hankekulut.

Lukion menot vuonna 2023 olivat 307 € / asukas (2022 vuonna 283 €) ja 15 019 € / opiskelija.

Lukiossa käytettiin opetukseen 114 kurssia, lisäksi yhteistyössä naapurilukioiden kanssa järjestettiin 5 kurssia.

Lukio sai Opetushallituksen erityisavustusta Ikkunat auki Roomaan ja Italiaan -hankkeeseen 4 000 €. Hankkeelle hyväksytyt kokonaismenot olivat 5 000 €. Avustuksen käyttöaika oli 1.6.2022-31.12.2023. Hankkeen toteutukseen liittynyt matka Roomaan toteutettiin tammi-kuussa 2023.

Toukokuussa 2.-5.5.2023 lukiomme järjesti Euroscola-matkan Ranskan Strasbourgin Euroopan parlamenttiin. Matkalle saatiin rahoitusta Euroopan parlamentilta 7 662 €. Projektikulut olivat kokonaisuudessaan 13 000 €.

Opetushallitukselta on saatu valtion erityisavustusta lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-23. Avustuksen viimeinen käyttöpäivä oli 31.7.2023. Avustussumma oli 15 120 € ja hankkeelle hyväksytyt kokonaisnettomenot 15 937 €.

Evijärven lukio on mukana Lakeuden lukioiden laatu- ja saavutettavuusohjelman edistämishankkeessa (Lisää laatua lakeuden lukioihin, 4L-hanke). Hankkeessa ovat mukana Kauhavan, Härmän, Alajärven, Evijärven, Lappajärven ja Vimpelin lukiot. Kauhava on hankkeen vetäjä. Avustussumma on 74 475 €. Hyväksytyt kokonaisnettomenot ovat 82 750 €. Kuntaosuutemme on n. 1 000 €. Avustuksen käyttöaika on 19.12.2022-31.7.2024.

Evijärven lukio on mukana Kauhavan kaupungin koordinoimassa lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämishankkeessa 2023 (Lakeuden lukioiden oppimisen tuen kehittäminen). Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle rahaa 93 600 €. Hankkeelle hyväksytyt kokonaismenot ovat 104 000 €. Käyttöaika on 20.12.2023—30.6.2025.

Evijärven lukiossa on voinut edelleen suorittaa Tampereen yliopiston tutkintovaatimusten mukaiset kemian perusopinnot. Toimintavuonna 2023 kursseja suoritettiin, mutta yhtään opiskelijaa ei saattanut kemian perusopinnoita päätökseen.

Syksyllä 2023 lukion aloitti 20 uutta opiskelijaa. Syksyllä 2023 opiskelijoista n. 34 oli evijärveläisiä ja 14 kauhavalaisia.

Tilastointipäivä	20.9.2017	20.9.2018	20.9.2019	20.9.2020	20.9.2021	20.9.2022	20.9.2023
Opiskelijoita	73	77	88	77	65	45	48

Lukio	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	664 283	792 720	705 893	86 827
Tulot	31 187	15 600	36 494	-20 894
Netto	633 096	777 120	669 399	107 721

Sisältää hankekuluja 29 326 € ja hanketuloja 19 532 €.

Sivistystoimen muut vastualueet

Taiteen perusopetusta on annettu musiikissa ja teatteritaiteessa. Musiikin opetusta järjesti edelleen Keski-Pohjanmaan Konservatorio. Musiikin perusopetuksen opiskelijoita oli 8. Kuntaosuus oli 1 000 €/oppilas. Kustannukset asukasta kohden olivat 3,48 €.

Järvilakeuden kansalaisopiston kuntaosuus oli edelleen 43 000 €. Kuntaosuus on 18,71 €/asukas. Teatteritaiteen perusopetusta antoi Järvilakeuden kansalaisopisto.

Kirjaston menot olivat 158 116 €, alitusta 1 104 € ja tulot olivat 2 847 €, ylitystä 2 347 €, nettoalitus 3 451 €. Kirjaston menot ovat 68,80 € asukasta kohden.

Kirjaston kokonaislainausmäärä oli 56 995 (2022 vuonna 57 613). Lainaajia oli 690 (vuonna 2022, 671). Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 26 925 (2022 vuonna 22 927). Verkkokäyntejä oli 11 146 (2022 vuonna 10 019).

Vuoden 2022 loppuun mennessä omatoimikirjaston käyttäjiä oli 662. Vuonna 2023 uusia käyttäjiä rekisteröitiin 64. Omatoimikirjastoon on kirjauduttu vuoden 2023 aikana 3 635 kertaa (2022 aikana 3 406 kertaa ja 2021 aikana 3 108 kertaa).

Tapahtumia kirjastossa oli vuoden aikana 32 (2022 oli 26).

Kirjasto	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	154 104	159 220	158 116	1 104
Tulot	2 816	500	2 847	-2 347
Netto	151 288	158 720	155 269	3 451

Kulttuuriyhdistyksille ja -toimijoille jaettiin toiminta-avustuksia yhteensä 2 000 €. Kunnantalolla sijaitsevassa taidetila Tiirassa oli 4 näyttelyä. Evijärven kunta oli mukana neljän kunnan (Alajärvi, Evijärvi, Kauhava ja Lapua) yhteisessä Kesätaiteilija-hankkeessa. Hankkeen puitteissa palkattiin 2 taiteilijaa, jotka kiersivät kyseisillä paikkakunnilla kesällä luomassa taidetta esim. erilaisissa tapahtumissa. Evijärven kuntakohtainen maksuosuus oli n. 3 000 €. Kaikukorttia on ollut mahdollista käyttää kunnan järjestämissä tapahtumissa ja museoilla. Evijärven kunta on ollut mukana maakunnallisessa Etelä-Pohjanmaan liiton hallinnoimassa Kulttuurin paikka -kehittämishankkeessa, joka on mm. työstänyt Etelä-Pohjanmaan kulttuurikarttaa ja kulttuuritoiminnan opasta.

Kulttuuritoimen menot olivat 5 730 €, asukasta kohden 2,49 €.

Museotoimen toimintamenot olivat 47 702 € ja tulot 13 573 €. Menot ylittyivät 8 572 € ja tulot ylittyivät 2 173 €. Nettoylitys on 6 399 €.

Evijärven kunnan museo Väinöntalo on ollut auki kesäkuun alusta syyskuun puoliväliin asti. Kävijöitä oli 1446 (2022 vuonna 1273). Limutippu on ollut avoinna vain tilauksesta.

Museovirastolta saatiin avustusta Väinön jalanjäljissä näyttelyn tuottamiseen ja uudelleen esinedokumentointiin. Avustukselle haettiin ja saatiin jatkoaikaa vuodelle 2023. Avustusta saatiin 6 800 € ja avustuksen perusteena olevat kokonaiskustannukset ovat 9 900 €.

Museo- ja kulttuuritoimi	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	34 457	46 540	53 432	-6 892
Tulot	13 824	11 400	13 573	-2 173
Netto	20 633	35 140	39 859	-4 719

Tulot sisältävät Väinön jalanjäljissä -hankkeen kuluja 9 900 € ja tuloja 6 800 €.

Liikuntatoimen menot olivat 211 688 €, menot ylittyivät 24 688 €. Menot sisältävät tekojäärädan kuluja 23 686 € ja Nissinkankaan pururadan huoltosuojan kustannuksia 3 711 €

Kirkonkylän liikuntasaliin hankittiin Timle vuoronvarausjärjestelmä, verkkokauppa ja koodinlukija. Järjestelmää käytetään myös joidenkin muiden tilojen varaamiseen. Urheilukentälle uusittiin nurmi ja jalkapallokentän reunarauta. Särkikylän pururadalla suoritettiin valopylväitä ja uusittiin lamppuja.

Liikuntatoimen toiminta-avustuksia liikuntayhdistyksille ja muille liikuntatoimintaa järjestäville yhdistyksille jaettiin 8 000 €. Liikuntatiloja on vuokrattu Evijärven nuorisoseuralta ja Alapään nuorisoseuralta.

Evijärven kunnan ylläpitämiä ulkoliikunta-alueita ovat Nissinkankaan-, Särkikylän-, Lahdenkylän-, Kivijärvenkylän-, Kirkonkylän koulun-, Kettusaaren ja Kniivilänlahden ladut, Koulukeskuksen tekojääräta, Särkikylän- ja Lahdenkylän kaukalot sekä Koulukeskuksen luistelukenttä, Nissinkankaan frisbeegolfrata, keskustan urheilu-/jalkapallokenttä sekä moukarihäkki, Sillankorvan ja Kirsilän uimaranta, luontopolku Uittomiehen lenkki, Jokikylän jalkapallokenttä, Kirsilän rannan, Särkikylän koulun, Sillankorvan, Eurojärven, Inan nuorisoseuran beach volleykentät, koulukeskuksen liikuntaleikkipuisto, pesäpallokenttä, Ässäkaukalo ja ulkokuntoilulaitteet, Särkikylän-, Lahdenkylän-, Jokikylän-, Nissinkankaan pururadan- ja Rantaraitin ulkokuntoilulaitteet sekä Rantaraitin kuntoportaat.

Liikuntatoimi huolehtii seuraavien kunnan alueella olevien laavujen ja kotien kunnosta ja puuhoollosta: Kettusaaren-, Lipsunnin-, Nissinkankaan-, Tapanilan- ja Laavuskan-, Sääksenpesän ja Uittomiehentien laavu sekä Korkeamaan kota.

Elintapa- ja liikuntaneuvontaa on annettu työikäisille Aluehallintoviraston rahoituksella. Hankeavustusta vuodelle 2023 saimme 5 000 €. Kuntaosuutemme on 5 000 €. Hankkeen kautta työikäiset saivat niin yksilö- kuin ryhmäohjaustakin. Avustuksen käyttöaika on 1.1.-31.12.2023.

Liikuntatoimen toimintamenot asukasta kohden olivat 92,12 euroa.

Nuorisotoiminnan menot olivat 117 780 euroa. Kulut sisältävät mm. koulunuorisotyöntekijän kuluja 16 174 €, nuorisotilan kuluja 5 337 € ja nuorisovaltuuston kuluja 8 796 €.

Harrastamisen Suomen mallin kerhoihin saatiin Aluehallintovirastolta avustusta lukuvuodelle 2022-2023 14 000 €. Tämän hankkeen kuntaosuus oli 2 800 €. Lukuvuodelle 2023-2024 saimme 20 000 €, jonka kuntaosuus on 5 000€. Lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan kerhoavustusta saatiin Aluehallintovirastolta lukuvuodelle 2022-2023 3 500€. Tämän

hankkeen kuntaosuus oli 350 €. Lukuvuodelle 2023-2024 saimme 4 200 €, jonka kuntaosuus oli 420 €.

Yläkoulun viikoittainen välituntitoiminta on jatkunut. Koululla on viikoittain omat välituntikahvit niin 7lk:lle, 8lk:lle kuin 9lk:lle. Yläkoululla oli vuoden 2023 ajan Aluehallintoviraston rahoituksella Liikkuva yläkoulu- hanke. Hankkeeseen saimme avustusta 3 535 €. Tämän hankkeen kuntaosuus oli 3 535 €. Hankerahoituksella mm. tehtiin vuosien tauon jälkeen vaellus Karhunkierroksella, järjestettiin liikunnallisia teemapäiviä, koulutettiin oppilaita välituntiliikuttajiksi ja pidettiin liikuntavälitunteja. Avustuksen käyttöaika oli 1.12.2022 – 31.12.2023.

Etsivä nuorisotyö ja koulunuorisotyöntekijä aloittivat lukiolaisille lukiokahvit ruokavälitunnilla joka toinen viikko.

Syksyllä 2023 Evijärvellä aloitti Aluehallintoviraston hankerahoituksella 75 % koulunuorisotyöntekijä. Hankkeeseen saimme avustusta 90 % kokonaismenoista, yhteensä 35 000 €. Koulunuorisotyöntekijän työajan pääpaino on yläkoululla, mutta hänen resurssiaan jaetaan myös lukiolle ja alakoulujen 5-6 luokkien käyttöön. Avustuksen käyttöaika on 1.1.2023 – 31.12.2024, mutta meillä hanke aloitettiin vasta 7.8.2023, jotta saimme hankkeeseen 75 % työntekijän. Loppuosa 25 % hanketyöntekijän palkasta täytetään mm. liikkuvan koulun, kerhohankkeiden ja loma-ajan toimintoihin varatuista palkkarahoista.

Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta on ostettu Kauhavan kaupungilta ja niihin on edelleen saatu valtionavustusta. Nuorisoyhdistyksille jaettiin toiminta-avustuksia yhteensä 5 000 €.

Nuorisotilojen valvonta on ostettu 4H-yhdistykseltä. Valvojana tiloilla on toiminut henkilö, joka piti keväällä myös koripallokerhoja nuorille. Tilat olivat auki perjantai-iltaisina alle 18-vuotiaille. Tämän lisäksi nuorisotiloilla järjestettiin Aluehallintoviraston kerhorahoituksella tiistaisin koulunuorisotyöntekijän ohjaamat kerhot 6.-luokkalaisille ja yläkoululaisille.

Nuorisovaltuustossa on 8 varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen. Nuorisovaltuuston ohjaajana toimii liikunta- ja nuorisohjaaja. Nuorisovaltuustolla on edustajat sivistys- ja teknisessä lautakunnassa, kunnanvaltuustossa, hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa sekä useissa työryhmissä.

Liikunta- ja nuorisohjaaja on mukana ehkäisevän päihdetyön alueellisessa työryhmässä.

Nuorisotoimen menot yhteensä ovat 51,25 €/asukas.

Liikunta ja nuoriso	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	282 800	335 650	329 467	6 183
Tulot	32 954	80 210	47 893	32 317
Netto	249 846	255 440	281 574	-26 134

Valtuustotason tavoitteet suunnitteluvuosille 2023-2025:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Oppilasmäärään sopeutettu, oppilaalle oikean kokoinen ja tasa-arvoinen kouluverkko.	- Kouluverkosta päättäminen suunnitelman mukaisesti	- Päätös kouluverkosta tehty ja toteutettu - Päätös osallistumisesta, toimenpiteistä ja aikataulutuksesta tehty	- kouluverkosta päätetty keväällä 2019, tarkka aikataulutus päätämättä
Koulukeskuksen alueen kokonaissuunnitelman toteuttamisen jatkaminen. Kokonaissuunnitelman päivitys seuraavalle suunnittelukaudelle ottaen huomioon keskikoulun ja lukion tilatarpeet	- Koulukeskuksen piha-alueen turvallisuutta ja liikennejärjestelyjä parannetaan - Kartoitetaan keskikoulun ja lukion tilatarpeet ja nykyisten tilojen kunto, päivitetään koulukeskuksen alueen kokonaissuunnitelma	- Liikennejärjestelyt ja piha-alueen turvallisuuden parantaminen toteutettu - Uusi suunnitelma valmis tämän suunnittelukauden loppuun mennessä	- yksi vaihe toteutettu - koulukeskuksen tilojen kuntokartoitus tehty ja uuden koulukeskuksen alue- ja tilatyöryhmä muodostettu
Varhaiskasvatuksen lapsikohtainen, peruskoulun oppilaskohtainen ja lukion opiskelijakohtainen kustannus on enintään samaa tasoa kuin vastaavan kokoisissa kunnissa/oppilaitoksissa keskimäärin.	- Talouden tarkka seuranta	- €/lapsi - €/oppilas ja opiskelija	Varhaiskasvatus (Vatti tietokanta, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen bruttomenot, vuosi 2022) - Evijärvi 10 753 € - 8 suunnilleen samankokoisen kunnan keskiarvo 13 192 € Perusopetus (Potti tietokanta, kaikki menot, vuosi 2022) - Evijärvi 12 463 €/oppilas - 8 suunnilleen samankokoisen kunnan keskiarvo 13 457 €/oppilas Lukio (Lukki tietokanta, valtionosuuspohjaan kuuluvan toiminnan menot, vuosi 2022) -Evijärvi 14 139 €/opiskelija -8 suunnilleen samankokoisen kunnan keskiarvo 12 854 €/opiskelija

<p>Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen ja ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen.</p> <p>Lautakunnan toimialan laajeneminen ja viranhaltijan tehtävien ja nimikkeen muuttaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Päivitetään sivistystoimen tehtäväalue, sivistystoimenjohtajan viran nimike ja liikunnanohjaaja-urheilualueidenhoitajan toimenkuva - yhteistyö kolmannen sektorin kanssa - Lisätään terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä liikuntaneuvontaa - Servitetaan liikunta-setelin käyttöönoton mahdollisuus yli 70-vuotiaille 	<ul style="list-style-type: none"> - uudet toimenkuvat tehty, sivistystoimenjohtajan virkanimike muutettu ja mahdollisesti sivistyslautakunnan nimi muuttunut toimialan laajenemisen mukaiseksi - liikuntaneuvontaa annetaan aina tarvittaessa - liikuntaseteli mahdollisesti käytössä, onko seteli lisännyt yli 70-vuotiaiden liikkumista 	<ul style="list-style-type: none"> - liikunnanohjaaja-urheilualueidenhoitajan työnimike muutettu liikuntapaikkojenhoitajaksi - liikuntaneuvontaa ja elintapaohjausta järjestetty - liikuntaseteliä ei ole otettu käyttöön, sillä käyttömahdollisuudet ovat rajalliset
<p>Varhaiskasvatuksen haasteisiin vastaaminen palvelun laatu ja tehokkuus varmistuen</p> <ul style="list-style-type: none"> - tilantarve - varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen jalkauttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Säännölliset varhaiskasvatuksen yhteistointasopimuksen mukaiset arvioinnit palvelun tuottajan kanssa edelleen - pieni tyytyväisyyskysely lapsille ja huoltajille vuosittain, laajempi kolmen vuoden välein - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden saatavuus 	<ul style="list-style-type: none"> - henkilöstöä ja tiloja/paikkoja on oikeassa suhteessa lapsimäärään - kolmiportainen tuki on käytössä jokapäiväisessä toiminnassa - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut toimivat 	<ul style="list-style-type: none"> - hoitoa on pysytty tarjoamaan kaikille halukaille - kolmiportainen tuki on käytössä - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut ovat käytössä

Muiksi tavoitteiksi sivistyslautakunta asettaa:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
<p>Lukio säilyy elinvoimaisena</p> <p>Lukion markkinointia nuorille tehostetaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 9. luokkalaista puolet hakee omaan lukioon - Nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan ehdotus markkinoinnista (mitä, missä ja miten) 	<ul style="list-style-type: none"> - Lukion alkavien opiskelijoiden määrä - Lukioon tulee muualta vähintään viisi opiskelijaa 	<ul style="list-style-type: none"> - alkavia opiskelijoita 20 - muualta tulleita n. 14 / alkaneita opiskelijoita 7
<p>Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen</p> <p>Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lapsivaikutusten arvioinnin (Lava) käyttöönotto kaikissa lapsia koskevassa päätöksenteossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Lavausten määrä - Lasten kuulemisten/osallistamisten määrä - Nuorisovaltuuston tekemät aloitteet, kannanotot, muu toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> - lapsia kuultu koulun ja nuorisotoimen arjessa esim. kerhotarjontaa suunnitellussa

	<ul style="list-style-type: none"> - Nuorisovaltuuston budjetissa määräraha osallistavaan budjettiin 		<ul style="list-style-type: none"> - Nuorisovaltuusto on toiminut ja osallistavaa budjettia käytetty
<p>Kirjaston palvelujen markkinointi</p> <p>Lukemisharrastuksen edistäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kotisivujen päivittäminen ja kirjaston kaikkien palveluiden mainostaminen - Säännöllinen kokoelmatyö - Lasten kirjastotapahtumat ja esim. lukukampanjat 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjaston kävijämäärä, käyntikerrat, lainaajien määrä ja lainausmäärä 	<ul style="list-style-type: none"> - lainaajat, kirjastokäynnit ja verkkokäynnit ovat kasvaneet, kokonaislainausmäärä on laskeutunut hieman
<p>Sähköisten oppimisympäristöjen ja alustojen käyttäminen opetuksessa edelleen, taitojen ylläpitäminen ja kehittäminen, mm koodaus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikilla kouluilla on käytettävissä sähköisiä opetusvälineitä - Vuosittain pyritään lisäämään jokaisella koululla oppilaskoneita tarvittava määrä - tvt- suunnitelman järjestelmällinen toteuttaminen oppilaiden ja opettajien osalta, koulu- ja opettajakohtainen suunnitelma toteuttamisesta sekä koulutusta 	<ul style="list-style-type: none"> - Koneiden ja laitteiden määrä ja käyttö - Oma suunnitelma ja sen toteutuminen 	<ul style="list-style-type: none"> - koneita ja laitteita on hankittu tarpeen mukaan lisää - koulutusta on tarjottu henkilökunnalle - TVT-suunnitelma olemassa ja sen päivitys aloitettu
<p>Kaikki 9. –luokkalaiset saavat päättötodistuksen ja toisen asteen opiskelijat ylioppilastutkinnon tai ammattitutkinnon</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Koulussa on riittävä määrä päteviä opettajia, erityisopettajia ja koulunkäynninohjaajia - jopo-luokka 	<ul style="list-style-type: none"> - päättötodistuksen saaneet vs ilman päättötodistusta jääneet 	<ul style="list-style-type: none"> - kaikki saivat päättötodistuksen

Tunnuslukuja:	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Perusopetus	9 932 €/opp.	10 697€/opp.	10 484 €/opp.	11 550 €/opp.	13 271 €/opp.	13 519 €/opp.
Lukio	9 696 €/opp.	9 347€/opp.	9 982 €/opp.	9 628 €/opp.	12 775 €/opp.	15 019 €/opp.
Kirjasto	57 €/as.	60,8 €/as.	57,4 €/as.	60,26 €/as.	65,60 €/as.	69 €/as.
Kulttuuri	1,5 €/as.	2,1 €/as.	1,06 €/as.	1,33 €/as.	2,05 €/as.	2,50 €/as.
Museo	2,70 €/as.	14,46 €/as.	12,23 €/as.	17,28 €/as.	12,61€/as.	20,80 €/as.
Nuorisotyö	12,54 €/as.	21,14 €/as.	8,6 €/as.	19,55 €/as.	43,44 €/as.	51,20 €/as.
Liikunta	47,32 €/as.	58,46 €/as.	60,67 €/as.	61,01 €/as.	76,95 €/as.	92,10 €/as.

Sivistystoimi	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	5 706 951	5 923 950	6 270 809	-346 859
Tulot	208 376	180 710	298 805	-118 095
Netto	5 498 575	5 743 240	5 972 004	-228 764

Sisäiset erät	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	146 444	182 370	208 196	-25 826
Tulot				
Netto	146 444	182 370	208 196	-25 826
Poistot	261 292	332 110	443 299	111 189
Vyörytyserät	37 398		240	240